

FOAIA POPORULUI

Prețul Abonamentului:

Pe un an 2 fl.
Pe o jumătate de an 1 „
Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiiu
și la toate birourile filiale de abonament.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada
Măcelarilor nr. 21).Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Nu li-'i sufletul curat!

Omul care pe căi nedrepte umblă, care numai nelegiuri săvârșește, care a călcat din fărâdelegi în fărâdelegi, și simte că legea la răspundere îl va trage, și pe-deapsă își va lua, și omenimea îl va oropsi, ori-cât de îndrăcit ar fi întru săvârșirea mișeleștilor sale fapte, dela un timp încolo începe a simți ceva greu pe inimă, a se sfii de oameni, a tremura, a se spăria de toată lumea, de toată mișcarea ființelor și a lucrurilor dintr'însa! Iubește locurile ascunse, neumblate, întunerecul, da, întunerecul unde nimeni se nu-'l vadă, se nu-'l prindă și se-'l scoată la lumină lumii! În o pădure fiind, pe el îl sparie fiecare clătinare a unei rămurele, fiecare fișit al frunzelor, și o șopârlă de ar fugi prin apropierea lui și ar face un zgomot prin frunze, el e în stare să arunce cu petri după nevinovata vietate, că de ce 'l-a spăriat! Să teme de toată mișcarea, să sparie până și de umbră sa proprie: *căci nu are sufletul curat și conștiința îl muștră!* îl neliniștește, îl face fricos!

În starea aceasta sufletească se află de câtăva vreme încoace și stăpânitorii puterii publice dela noi, Maghiarii. Este lung, înspăimântător de lung și rău fărâdelegilor pe care ei le-au săvârșit în ascuns, în întunerec, asupra naționalităților nemaghiare din această patrie în timpul de 27 ani de când au pus mâna pe pu-

tere și pe conducerea acestei țeri. Ne-au făgăduit la început drepturi, ni-le-au înscris chiar în legile țerii și ne-au asigurat astfel despre aceea că vom pute să ne folosim de ele, drepturi care ne imputernicesc a ne folosi de limba noastră în toate treburile publice și private, la primării, la notariate, la judecătoria, peste tot locul; drepturi de a ne deschide și susținea școale naționale câte vrem și câte ne putem face; drepturi de a cere și a ne alege slujbași de legea noastră, ori cel puțin care se ne priceapă și se ne cunoască pe deplin, dar' dacă noi ajungeam a putea face și întrebuințare de aceste drepturi *asigurate prin lege*, era atunci mai bine de noi de toți, de țeara toată, dar' nu le priia tocmai Ungurilor care ar dori să ne vadă pe toți în întreg cuprinsul țerii purtând pîteni la călcăe, vorbind numai ungurește și închinandu-ne numai la Dumnezeu Ungurilor! Au prins drept aceea, ca încetul pe încetul, pe ascuns, în întunerec, și aruncând mereu nisip în ochii lumii din afară, ca să nu poată vedea ce vreau ei să facă, — să piște, să știrbească, să rumpă din bunul nostru, din drepturile noastre, din averea noastră scumpă. Și a durat aceasta vreme îndelungată; și ne-au răpit și zdrobit ei multe din drepturile noastre, și ne-au făcut peste puțină a ne mai pute folosi de ele!

Nimic însă nu se poate ascunde atât de bine ca odată și oare-cum se nu iasă

la iveală. Și la iveală eșit-au și ticăloșiile stăpânirilor ungurești față cu noi, și lumea a prins a vedea curat gândul acestor oameni fățarnici și îngâmfați, și azi din toate părțile, din toate țerile, din toate împărățiile se aud glasuri îndreptate încoace în contra stăpânirii nedrepte ungurești, și întru spriginul nostru, și li-se cere acestor stăpâniri seamă de faptele lor!

Și ele n'au cu ce să apăra, n'au cu ce-și coperi mârșeviile, și încearcă să mai cârnească, să mai sucească, să mai arunce nisip în ochii străinătății, dar' minciuna lor nu mai prinde, străinătatea, judecătorul drept și nepărtinitor, nu se mai lasă amăgită, și îi osândește, căci lumină a prins a se face în pira cea mare dintre noi și domnitorii Unguri.

Ear' această lumină nu le vine lor bine, îi supără, îi neliniștește, și au început acum a suferi de frică, de tremur, de spaimă, și nu-și mai au capul la loc, *căci nu li-'i sufletul curat, nici obrazul lor spălat!*

Și în această stare sufletească, întocmai ca cel-ce fărâdelegi multe a săvârșit, și chemat a-și da seamă despre ele, refugiat în o pădure, își cearcă adăpost în întunerec, și se spăria de clătinarea fiecărei rămurele, de sfârșitul fiecărei frunze, și aruncă cu petri după o vietate nevinovată ce trece prin apropierea lui cu oare-care zgomot, să sparie și ei de toată mișcarea nevinovată a noastră a nemaghiarilor, de tot pasul

FOIȚA.

Sări nainte, sări napoi...

Să nu gândiți că lucru mare vă scot din cutia aceasta! Cine cum vrea, da eu nu vreau să tai răvaș în grinda acestei lumi, că după mine, oamenii-s oameni peritori unul ca altul. Lumea trecută-i și cea prezentă și viitoare. Aceeași neschimbata lume o să rămână și în urma noastră, care o vedem azi; oamenii tot aceeași făcători de mai multe rele ca bune. Noi azi ne mirăm de lucrurile trecute cum mâne alții se vor mira de nimicurile ce noi le petrecem. Dar' unde mă duc?! Nu spun căzani . . . , rămân la nimicuri.

Vreau să ve întreb, cunoașteți voi pe Lică cel de nimică? Pe care Lica dracului, veți zice. D'apoi pe Lica cel ce mănă puiu fript seara și la bărbat lasă gheara? . . .

Nu-'l cunoașteți. D'apoi pe Saveta Dochii ce mănă lumea cu ochii? — Nici pe asta. Și nici pe Luca Toderii ce toarce fusu muerii?

Nici pe unul! Ho, bată . . . și n'oiu sudul până n'oiu vedea cum o fi! D'apoi că Lica e un fecioraș de-aci dela Nimeresti, pe care-'i bine să-'l lași unde-'l întâlnești, că-'i un lotru și hoț mare ce-'ți ese noaptea în cărare, da nu fură numai gură . . .

Fecior ca un brad, Lica, impenat în pălărie se întâlnește în drum cu Saveta Luchii, o ederă de nevestă. El vrea să treacă, ea-'i întinde mâna la pălărie cu vorba: să-'mi dai o floare, Lică?

— Bucuros pentru-o guriță, Savetă!?

„Bun țirgaș, fântate, ceri una să furi mai multe“.

— Cea furată-'i mai sărată, zice Lica zîmbind.

„N'ai să furi, omul cu seamă capetă și de pomană . . .“

— Primate să-'ți fie, Savetă dragă, până nici nu-'mi-le-ai dat, dar' când să merg după ele?

„De ști sări și nainte și napoi, poți veni pe seară“.

— Îți temi mâțul de smântână? —

„Dacă o fi să vii, lovește numai talpa cășii că-'ți răsar în tălpi“.

— Las' pe badea! —

Vorbe destule ca Lica să știe cum va cina Luca Toderii pe seară. Oamenii se alinaseră, para focului singură mai licărea prin casă. Bărbatul durmia, numai Saveta era trează, care și aude pe cineva tupăind afară.

— Scoală-te, bărbate, că nu știu ce s'aude p'afară! —

Bărbatul somnuros apucă ce-'i vine la mână și ese să vază. Lica deafară, când auzi trăxăritoarea ușii gândia că 'i-se deschid zăvoarele raiului, ce să se nădăiască că Luca pune mâna în piept la el și-'l întrebă cu răstita: cine ești, mă, și ce cauți noaptea la mine în supărete?

Ei, Lică, sări nainte sări napoi, dacă ești de-acasă! Își zicea Saveta în sine, pândind la fereastră.

— Da lasă-te dracului, Lucă, nu te face cu nevoe, știu că nu vreau să-'ți trag talpa de sub casă, mă, o ce-ai gândit?! Mai bine hai să bem un acău de vin ce 'l-am dobândit pe talpa cășii tale!

„Da tu ești, Lică? că nu știam. Ce acău de vin, mă? . . .“

ce-l facem noi cu fruntea curată și cu inima liniștită și încălzită de curagiu, și fără nici o dreptate, fără nici o cale aruncă cu petri în noi, și cearcă să ne sufoace graiul, să ne impedeze mișcarea, să ne strivească, căci să tem!

Dacă se adună mai mulți Români la un concert, la o petrecere, la o horă: slujbașii Unguri se sparie și trimit gendarmi să încunjure localul petrecerii și să-i păzească pe petrecători ca să nu facă „răzmiriță” cumva!;

dacă învățătorii noștri se adună să se înțeleagă în treburi școlare, cum să lucreze mai cu spor la luminarea tinerimii neamului, să poate un lucru mai nevinovat?: gendarmii Unguri îi încunjură și nu arare-ori îi risipesc, de frică să nu cumva să facă „rebeliune”;

dacă Românii vor să-și mai ridice câte o școală mare românească, stăpânirea nu le dă voie, că să teme că acolo să vor crește prea buni Români;

dacă studenții noștri înființează însoțiri în care să se lumineze împrumutat în căile științei, stăpânirea le desface și nimicește însoțirile, ca ne plăcute și primejdioase lor, Ungurilor...

și altele, și altele, și altele...

Pilde am pute aduce cu ridicata. Ne mărginim însă a pomeni, că mai săptămânile trecute ni-s'a dat să mai vedem o astfel de probă; și anume: voinicoșii conducători ai gimnasiunii ungurese din Kesmark, au alungat din școală patru studenți slovaci fruntași, pentru-că acestia puseseră la cale lucrurile, că studenții slovaci să se întrunească din când în când ei de ei la un loc anumit, în care să se mai înțeleagă ei în limba mamei lor, vorbind de treburi de-ale lor școlare și naționale. Mare primejdie au văzut mai marii lor într'înșii pentru „statul unguresc” și i-au „nimicit”!

Dar' ce însemnează și un lucru ca acesta?

— Da ia, m'am rămasit la birt cu popa și cu birul că ei ziceau că ai zid sub casă până ce eu țineam că-i talpă cum e, și: i-am prins și hai să bem! —

Luca liniștit că nu-i vr'un lucru mai mare, mulțumește că nu se poate duce și le poștește petrecere bună; după care Lica pleacă către casă zicând în sine: „al dracului lucru! sări nainte sări napoi! bine a zis ea. Ce poate fi oare, simțitu-m'a bărbatul ori ea a vrut să me bage 'n perindele?” — Așa gânduri frământau pe Lica până ce-a adormit în aceea noapte. Dimineața abia apucă să se 'ntâlnească cu Saveta. Era iarnă, oamenii nu prea umblau la drum. Câte-un om cu mari treburi mai vedeai trecând pe sub ferestri.

Treaba e treabă și ea taie parte peste dealuri, Saveta încă avea treabă. Partea era bătută pe drumuri și ea se 'ntâlnește cu Lica. De departe rîdea unul altuia, Saveta ca ea, drăgostoasă, Lica ca el. Invingător de relele nopții.

— Ce-a fost aseară, Savetă? —

Că, oameni cari umblă pe căi nedrepte călcând din nelegiuri în nelegiuri, stăpânitorii Unguri, guverne, și slujbași, au început a tremura de toată mișcarea, de tot pasul, de tot resufletul nostru național nemaghiar, și de frică, lovesc până și în cele mai nevinovate lucruri și porniri ale noastre!

De ce? De ce să sparie așa de tare?

Pentru-că nu li-i sufletul curat!

Dar' noi să mergem numai înainte fără șovăire, fără clătinare, și răsplata păcătoșilor are să urmeze și deasemenea și învingerea dreptății noastre!

Spaima lor arată slăbiciunea lor!

Martie în 1/13 Martie se va pertracta la Cluj al doilea proces de presă al „Foi Poporului”. Vor sta pe banca acusatilor dl redactor Ioan Russu-Sirianu, care va fi astfel a doua-oară scos din închisoare și trîntit sub pază polițenească din Seghedin la Cluj, spre mărirea „liberalei” noastre stăpâniri, și va sta a treia-oară în fața juzilor spre a fi sigur osândit; dl Ioan Popa Necșa va fi scos și D-Sa din temnița din Sibiu și dus la Cluj spre a fi și D-Sa de sigur ear' osândit, împreună cu învățătorul G. Petrovici, autorul corespondenței împricinate. Așteptăm cu nerăbdare sfîrșitul procesului acestuia. Ear' prigoniților le zicem: Stați ca întotdeauna, mândri la locul Vostru, cu Voi sînt inimile noastre și doririle noastre de bine!

Procesul de presă al „Tribunei” pentru poezia „Mihailu Viteazul” publicată în Foia ei din numărul 191, anul trecut, se va pertracta la Cluj în 29 Martie n. c. Sînt citați domni Andreiu Balteș ca răspunzător pentru redacția „Tribunei” și Ioan Popa Necșa, răspunzător pentru tipar.

Primatele Vaszary, căpetenia bisericii catolice din țeară, scoțându-se despre dînsul vorba de minciunoasele foi ale stăpînirii, că ar fi cam învoit cu căsătoria civilă, a lăsat, drept desmințire, să se publice scrisoarea, pe care în numele bisericii sale o trimisese el anul trecut Măiestății-Sale Împăratului, în cauza căsătoriei civile. Eată ce

Lucru dracului, fîrtate. Te-a simțit bărbatu! bine că te-ai știut răscumpăra.

Năcaz să n'ai, vei dobîndi pe seară îndoit ce-ai perdut aseară.

— Da dacă ne simte?

— De astă-dată să vii la șură. Să ne întîlnim cu bine!

Țucu-ți ochii, Savetuță! . . . —

Des suflă în foc el s'aprinde în flacări.

Saveta ridică olurile, cum stase 'n loc, de frigul degetelor . . . venind dela isvor, și plecă mai sprintenă către casă, grele gânduri lăsând sub fruntea lui Lica, care eșise cu vitele la adăpat.

E la prânzișor și până pe seară tot nu poate fi un an cât 'ți-se pare ție Lică!? Dar' ce să bag vină, și unul și altul clădit e omul pe talpa dorințelor; ajuns la bine ai vrea se fie ziua ori noaptea ca un fer de roată, fără capăt, și puiul rēului l'ai omorî în găoace de-ai ave putere. Așa meșter însă numai timpul e, care știe tăia și capul rēului.

A inserat și Lica se trage către șura Luchii.

zicea în acea scrisoare și ce susține dînsul și acum:

Indrăsnesc cu cea mai mare sinceritate a declara, că nu pot să primesc planul de lege despre căsătorie depus de înaltul guvern, nici peste tot nici în amănuntele lui! Nu pot să-l primesc, deoarece ce stă în contradicție cu dogmele bisericii mele, căci după poruncile bisericii catolice:

„1) căsătoria este o taină;

„2) ea nu se poate desface;

„3) asupra îndreptării ei hotărăște biserica; pe când după planul de lege

„1) căsătoria este contract civil;

„2) se poate desface;

„3) asupra îndreptării ei hotărăște statul;

„așadar planul de lege se bate în capete cu învățătura bisericii

„Dar nu pot să primesc planul de lege nici pentru stima ce o păstrez față cu Monarchul și biserica mea; căci la fiecare întreprindere de ori-ce fel, fie mică sau mare, se pune prima întrebare: „care vor fi urmările ei”

„Față cu planul acesta trebuie să ne punem întrebarea: oare „restabilește el pacea turburată?”

„Eu din parte-mi sînt convins, că această singură chestiune bisericească (adeacă botezurile) în cursul celor trei ani din urmă a dat la o parte ori-ce altă activitate publică; ear' acuma cele patru proiecte — privind pe fiecare cetățean — nu vor sfîrși aștărea, ci o vor desvolta și mai mult”

Ear' această scrisoare a dat deplin de gol minciunile foilor oficioase ungurești asupra părerii primatului!

Străinătatea pentru noi. Mare adunare s'a ținut Luni în 5 Martie n. la Oxford (în Anglia) pusă la cale de cinci profesori universitari (dela cele mai nalte școli) trei doamne din familii mari și învățate și o domnișoară profesoară. Scopul adunării a fost a lăuuri lumea asupra stării noastre apăsate și a nedreptății cu care Ungurii se poartă față de noi. În numărul nostru viitor vom putea aduce, nădăjduim amănunte despre această însemnată întîmplare spre care sînt îndreptate azi privirile lumii întregi.

În casă Luca, om de pace în toate resbelele, se pripiia la hopătaia de cioceni, nevasta lîngă el torcea pe fus fir de in, firul dorului în sin . . .

— Mai clăți, bărbate, mai clăți, mai lasă-mi și mie lumină, — foc nu cere, biata Savetă, că are destul în sin, — mai eși p'afară, mai caută de vite că nu te-i slăl, om bun legat la ațele poalelor, mă! De vorba nevastei înăsprit Luca clătește și ese la șură, Saveta 'n urmă-i ese tiptil în tindă și stă cu ușa crepețită.

Luca, ca omul ce-și găsește olatele și vitele cu ochii închiși, întră în grajd vorbind cu bourenii: voi dragii mei ciocănași, sărute-vă tata, unde ești tu Piroc? și pipăind după cornele bouului dă de un cap de om . . .

Ho! Doamne fi-i cu mine . . . da cine-i aicia? strigă Luca trăgându-se îndărăt. Saveta-l auzia, Saveta știa cine-i, și Saveta zicea 'n sine: ei, Lică, se te ved de-acasă ești!?

— Măi că spărios mai ești, frate Lucă, răspunde Lica tremurând și ridicându-se dintre boi, ci că nu-i dracu, mă Lucă, ci eu-'s!

Căsătoria civilă în dieta din Budapesta.

Sedința dela 24 Februarie.

Deputatul Augustin Pulszky, slugă de a guvernului, vorbește pentru primirea legii fără să aducă întru sprijinirea părerii sale nici o probă grea, tare. După el însă ia cuvânt deputatul

Hortoványi Iosif, în contra legii, și ca probe aduce aminte dietei că ce pagube mari pentru morala și liniștea publică a tras după sine căsătoria civilă în alte țeri. Dovedește anume, că din numărul total al *átalharilor*, al *inșelătorilor*, al *copiilor vagabunzi*, și a altor *gunoaie* a societății omenеști, 94 dintr-o sută sânt toți fi născuți din căsătorie civilă!

Dintre părechile care au primit căsătoria civilă între anii 1875—1879, au rămas fără *cununie* bisericească: în Berlin (ântâiul oraș al Țerii-Nemțești) 60 din sută, în Breslau 30, în Magdeburg 50, în Stuttgart 23. Pentru a dovedi cât de mult prin căsătoria civilă se lățește nepăsarea față de religiuine, spune că dela 1875—1879, în Berlin numai dintre copiii născuți din părinți protestanți (de lege luterană, calvină și altele) au rămas *nebotezați* 61.475; tot în Berlin dintre copiii născuți din catolici au fost *botezați* numai 42 din sută! În Prusia întreagă numărul copiilor născuți din părinți protestanți și rămași nebotezați dela 1875—1879 face 245.205. Vorbitorul zice că pe temeiul datelor aflătoare, se poate dovedi că în Germania, unde e încă căsătorie civilă, în măsura în care scade (și scade tare) alipirea oamenilor de biserică și religiuine, în aceeași măsură se lățește numărul socialistilor și *anarhiștilor*.

A răpit statul din mâna oamenilor de jos *îmblânzitoarea* carte de rugăciuni, și acum ei iau în mână *dinamita*!

Vorbitorul arată și mai departe urmările păgubitoare ale acestei înoiri. Spune că în Germania lucrurile au ajuns până acolo, încât pentru sprijinirea moralității publice putrezite sub înfurirea căsătoriei civile, guvernul s'a aflat nevoit a da el o poruncă îndatoritoare pentru toți slujbașii de stat și oficerii din armată, ca să *încheie și căsătoria bisericească-religioasă*! Respinge planul de lege.

Deputatul Horváth Gyula dorește ducerea îndeplinire a legii, dar vede mari pedeci în calea ei.

Ear' m'am prins cu popă și cu biroul pe câți boi ai. Ei ziceau că ai patru, și io bine știam că-'s numai doi, face-s'ar patru la vară. — De nou am dobândit un acou de vin și dracul te mai lasă să nu-'l guști și tu mai virtos că te-ai spăriat pentru mine. Eu am vrut să n'aveți știre de mine când vin să ved boii, dar' ved că tu ai urechi de pisică.

Te rog să ierți!

N'ai de ce frate, ti zise Luca liniștit, fmi pare bine că ai dobândit rēmașagul; din parte-'mi fți mulțumesc, dar' nu mă pot duce cu tine. Te poftesc în casă la vorbă.

Pentru acum nu, cu bucurie însă de altă-dată. Am grabă. Noapte bună! Să ai noapte bună răspunse, Luca zărâind greu cheia de fer după ușe.

Când intră Luca, Saveta torcea ca și când nu s'ar fi clătît dela foc și cu toate-că auzise vorbele lui Lica, par'că tot nu le-auzise de dragi ce-'i fuseseră. Doria să le audă și din gura bărbatului.

— Da lasă, Savetă, nu mă mai întreba, urda se-'i bată oameni că stau să turbe de

În sedința dela 26 Februarie.

Todor Jozsef găsește păgubitoare căsătoria civilă nu numai pentru societate, ci și din punct de vedere național. Scopul căsătoriei civile — zice deputatul — este de a deosebi cât se poate de mult statul de biserică. Deosebirea aceasta va lovi în preoțime, care e întocmită pe temeiul național, și prin aceasta se va deștepta mai mult ura națională (față de Unguri). Respinge legea.

Contele Bethlen Gabor atacă guvernul cu multă ură (fiindcă nu se poate el legăna în cutare scaun moale ministerial) și bagseama fiindcă e Ardelean și el, din comitatul Tërnavei-mari, ține o lungă tiradă în care aruncă bale înveninate asupra neamului românesc din Ardeal, față de care ci-că guvernul nu pășește destul de aspru! La urmă după-ce 'și-a descărcat tot veninul de pe inimă asupra noastră, zicând că sântem bogăți, că bisericile ne sânt pline de bani și ajutate de guvern! — respinge planul de lege.

În sedința dela 27 Februarie.

Deputatul Komjathi primește legea, dar' cu unele schimbări. După el generalul Pongrácz o respinge zicând că vrea să se primească și legea jidovească de îndreptătită în țeară, ca și a altor biserici, dar' ca creștin nu poate primi ca un creștin să poată trece la jidovism precum plănuește guvernul a face cu puțință. Nu-'i iertat ca să cultivi nereligiositatea, înstrăinarea de credință, dacă nu vrei să crești oameni ca Vaillant și Henry!

Vorbitorul Smialowsky ia legea în apărare, contra potrivnicilor ei. Arată însă și el asupra stării materiale slabe a preoțimii, și cere ca guvernul să reguleze odată îmbunătățirea stării preoțimii catolice (congrua) dar' să îngrijească și de preoțimea celorlalte biserici. Primește.

Hodossy respinge planurile de lege, ca nefiind în deajuns pregătite și lipsindu-le organele (slujbașii) de care au lipsă pentru a se putea introduce.

În sedința dela 28 Februarie.

Deputatul Kovács spune că planul de lege nu-'l mulțumește pe deplin, nefiind în el lămurite și regulate multe lucruri care ar trebui să fie. De altcum, haida de, îl primește!

Szentiványi face luător aminte pe guvern asupra urmărilor păgubitoare ce le aduc după sine legile bisericești. Nu se aștepta el, ca guvernul să vie cu un plan de lege atât de rău pregătit, încât nu se spune în el nici măcar

sătui. Anul bun aduce nebulie între câțiva. Având de toate, unii oameni, n'au prilej să gândească de răutăți. Și mai departe dă a spune nevastei ce-a pățit cu Lica cel de nimica. —

Ajuns acasă Lica nu mai putea de necaz că în două rînduri 'i-a dat dracul de cap și bănuia că nevasta vrea să-'și bată joc de dînsul cu „sări nainte sări napoi“ al ei.

Mai sară-'i puiul dracului să-'i sară, se ciudia Lica, o nu 'i-am sărit destul, m'am săturat în două rînduri; că nu-'i zină din poveste cap de om se dai pentru ea!? O nevastă-'i și ea ca toate, nu-'i nici dintre stele nici ruptă din lună! —

Nu zou,, șireata! nu tocmai din lună, ci chiar bucătea din soare, căci cum o vîzû Lica a doua zi, cum se și 'ncălzi în tot trupul de zăraza ei. Împreună steteră la vorbă. Dulcețe vorbe! Și așa trebuiau să fie. Numai asemenea vorbe putură îndulci amărăciunea ce cuprinsese sufletul lui Lica. La despărțit vorba le rămase, că Lica să mai meargă odată, pe seară.

atâta, că cine anume va încheia pe viitor căsătoria? Prin introducerea celorlalte legi, adecă a purtării protocoalelor de altcineva și nu mai mult de preoți, zice el, că preoțimea protestantă din țeară perde 26 de părți la sută din venitele sale. Respinge.

Visontay dorește și el ca simțemintele religioase și iubirea confesională să fie crutate, și această crutare să se aplice față de toate profesiunile (bisericele).

Pe la mijlocul discursului seu Visontay, om de-alui Kossuth, spune între altele că *partidul seu*, adecă Kossuth-iștii (pe care acum se razimă guvernul ca să poată scoate la vot legea) are de gând ca dintr'odată să câștige aici armată maghiară de sine stătătoare și diplomație curat maghiară (adecă voesc să ungriseze deplin și armata de linie din Țeara-Ungurească; care acum folosește, precum se știe, tot limba nemțească).

La sfîrșitul discursului seu dușman al nemaghiarilor zice, că de vreme-ce naționalitățile se tem de noua lege, trebuie că e de foarte mare folos pentru maghiarism.

Dreptul limbii române.

Ne veselim cu adevărat, și cu noi alătura se va veseli tot Românul de bine, când auzim că azi colo, mâne dincolo, s'a purtat cutare țeran, cutare cărturar român așa precum cuvine-se unui Român brav să se poarte, bărbătește și în chip vrednic, când a fost vorbă de dreptul ce se cuvine limbii noastre române, și când cutare hiți-fiți de slujbaș ungar ori jidov, a încercat să o nedreptățească.

Azi sîntem în plăcuta stare a pute pune sub ochii cetitorilor nostri o nouă pildă de frumoasă purtare.

În *Secusigiu* către sfîrșitul anului trecut, când cu încheierea listei viriliștilor comunei, țeranul Alexa Dobândă a aflat, că nedrept s'a întocmit lista, căci scriși fost-au pe dînsa și de aceia care, după părerea D-Sale, n'ar fi avînd drept la aceea.

Domnia-Sa a recurat drept aceea la fisolgăbirime contra întocmirii listei, și 'și-a scris recursul românește. 'L-a dat

Cea mai de pe urmă seară, gândia Lica. M'oiu duce să nu poată zice că-'s fricos, să nu rîdă de mine. Da, m'oiu duce. Sări nainte sări napoi! Să-'i mai săr odată.

Și Lica s'a dus. Da cum nu s'ar duce când îl aștepta o guriță dulce ca a Savetei. Nu s'ar fi dus, când Saveta n'ar fi avut acel miez de guriță ce-o avea. Nu s'ar fi dus, când Saveta n'ar fi avut acei ochi ce cându-'i vezi te simți întinerind, acei ochi ce te duc în lumea visurilor. Nu s'ar fi dus, când Saveta n'ar avea un sîn, un mijloc, pe care vîzîndu-le dorurile toate-'ți per, singur fți rămâne dorul ca să le cuprinzi. Nu s'ar fi dus, când Saveta n'ar fi fost Saveta, cea mai frumoasă nevastă din sat.

S'a dus.

Trece gardul și se apropie de sub-părete, cum îi spusese Saveta.

Încotroșit într'o bitușe cineva durmia în subpărete. — E Saveta! de bună-seama ea; aci mi-a spus că mă va aștepta și eat-o. Acum ved credința ei, să-'mi peară de-acum toate gândurile rele ce-am avut despre

primăriei, primăria notarului, și notarul 'l-a înaintat la locul său. Ear' fisolgăbirul a respins recursul cu următoarele vorbe scrise pe dosul lui, drept răspuns: „Se da înapoi cu acea înștiințare, că nefiind cele dintr'insul scrise în limba statului (cea ungurească) nu s'a putut lua în socoteală! Aradul nou, Dec. 1893. Capdebo, fszbiró“.

Ce a făcut acum țeranul Dobândă Alexă? S'a mulțumit el cu răspunsul îngâmfat și urt al fisolgăbirului și s'a plecat el a scrie recursul de nou, *ungurește*?

Nu! nici poveste!

Bravul țeran a luat peana în mână și a scris cum a putut și cum a știut, o apelație către vicecomite (alispán) împotriva acestei respingeri nevrednice a recursului său. Eată apelația!

Magnificie Dle Vicecomite!

Precum prescrie legea s'a făcut la noi lista viriliștilor, dar' parțială, m'am dus la notarul Iankovits, 'i-am zis că apelez, să ia protocol, m'a mînat la dl fibiriu, m'am dus 'l-am rugat să 'i-a protocol, 'mi-a zis că nu ia ci se dau în scris, 'i-am spus că eu nu știu ungurește, și se dau la fiscal 10—20 fl., nu vreau, la asta 'mi-a zis „fă și românește“ am făcut, și mirare de... pînă-seamă că nu-i plăcea notarului, 'mi-a respins.

Am auzit că M. Ta., ai fi om drept, și ții de sfinte toate legile patriei, drept aceea cu umilință Vă trimit aci sub. /: apelata mea precum și hotărîrea dlui fibiriu, (cu rugare ca să se facă cercetare, și să învingă dreptatea și nu pisma notarului (adeacă ar fi trebuit zis a fibirului, căci el a respins recursul).

Rugându-vă pentru dreptate, rămânem așteptând

Săcusigiu, în 9 Decembrie 1893.

Umiliți servi

Alexă Dobândă m. p.

Isailă Dobândă m. p.

economi.

Pe această apelație a urmat răspunsul alispănelui. Și ce credeți că a făcut alispănelui? A respins-o și el cu aceleași vorbe ca și fisolgăbirul de sub mîna sa?

Nu! A luat apelația în desbatere, și a adus o hotărîre în cauză! Ade-

verat că hotărîrea respinge recursul contra viriliștilor înșirați de economul Dobândă, zicând că nu adeverește din deajuns ce spune despre ei și dându-'i drept a apela de nou adevărind mai bine, dar' vorbă e aci, că *vicișpanul a primit apelația românească și a adus o hotărîre la cele scrise în ea, pe când îngâmfatul de solgăbiru o respinsese!*

Ce a fost această primire din partea vicișpanului pentru solgăbiru? De bună-seamă o lecție aspră, o răsturnare a hotărîrii lui de respingere, o palmă bună, ear' pentru noi o dovadă tare, că nelegiuită, volnică și josnică a fost hotărîrea solgăbirului care a respins recursul pentru-că n'a fost scris „în limba statului“!

Și eată-că bravul țeran Alexă Dobândă din Săcusigiu și cu ortacul său Isailă Dobândă ne-a dat nouă tuturor o pildă, pe care cuvine-ni-se să o urmăm-că adevă ce avem de a face când înaintăm slujbașilor nostri cereri ori rugări scrise și pe care noi le scriem. Să le scriem românește și respingându-ni-le, să apelăm tot românește, din treaptă în treaptă, până să ajungem la Curie, și acolo tot vom afla dreptate cum a aflat și țeranul Rupa Radu de lungă Timișoara, în treaba lui de care am vorbit în numărul 1. al „Foi Poporului“.

Țeranul Alexă Dobândă a apelat acum tot românește la ministru și contra hotărîrii vicișpanului. Răspunsul încă nu 'l-a primit.

Din străinătate.

În Sărbia lucrurile se incurcă zi de zi tot mai mult și tot mai rău. Acest tiner regat a trecut în vreme scurtă prin foarte multe și mari peripeții. Nainte cu nouă ani a avut o luptă cu învecinata țeară a Bulgarilor, și-a pierdut-o! Nainte cu șese ani, regele Milan se desparte de regină și o alungă din țeară. Ferbere mare între pretinii reginei și dușmanii ei. Acum

trei ani însuși regele se lapedă, mai de voe bună mai de silă, de domnie și o lasă fiului său minoren (de vre-o 15 ani abia), care domnește sub tutorat. Ferbere mare între partidele din țeară, care de care voind să ajungă la putere pe vremea cât regele e minoren. Cătră sfîrșitul anului trecut însă, tinerul rege (de vre-o 18 ani) se declară pe sine de *maioresn* și înlătură tutoratul, vrea el singur să domnească. De atunci lucrurile s'au încălțit și mai rău, așa că acum a aflat de bine să cheme pe tatăl său la sine să-i dea ajutor și sfat. Acesta, după-ce 'și-a risipit toți banii prin orașe străine, s'a întors de curînd în Sărbia, lucru care a supărat foarte rău pe dușmanii săi, cât acum au mai eșit din fire. Ațîță pe toată linia prin foi în contra lui. S'a mai întemplat că tinerul rege neputîndu-se înțelege cu guvernul său, 'l-a înlăturat pe poruncă, ceea-ce a stîrnit earăși mare furtună. Acum în 15 Februarie se vestește de acolo, că tribunalul din Belgrad (întâiul oraș al Sărbiei), a oprit eșirea foilor „Národní Priatel“ și „Samoostavnost“, foi de ale guvernului răsturnat, pentru-că au fost început a scrie din seamă afară aspru contra regelui și a casei domnitoare. Așa una scria, că Scupștina (dieta lor) are să pornească pîră contra însuși Regelui Alexandru, pentru-că prin purtarea sa (de a răsturna guvernul, de bună-seamă la sfatul tatălui-sau) a vătămă constituția, legile țerii, și așa pot să-l atace și pe el. „În Sărbia nu va fi alt domnitor, zice foaia, decât poporul însuși, care va mătura dinastia!“ (va alunga familia domnitoare). De vor merge mereu nainte certurile, poate să ducă țeara la o proastă incurcătură, să o infunde rău.

În Italia încă merg rău treburile bănești. Să simte foarte lipsa de bani.

Vistieria țerii e goală, și e teamă că să nu ajungă în curînd țeara la bancrot de bani. Unele foi atacă pe regele

dînsa. — Așa gândind, Lica, se pleacă jos, o pipăie și nimere un picior. Drăgălaș picior! În minut toată bitușa se clătește și încet se ridică în sus întrebînd mereu — din ea: cine mă prinde de picior?

Era Luca!

Sări înainte sări napoi!

— Da eu-'s frate Luca, eu Lica cu rîmășagul. —

Ba 'n tocmai cum zici . . . , cum altcum să ne trecem sîrile astea lungi ne-avînd cap de lucru. Punem rîmășag la birt mai pe una mai pe alta, cine perde plătește și bem împreună. Eu până acum n'am pierdut nici unul. Și acum ca alte dăți, popa cu birul zicea că tu nu ai la piciorul stîng numai patru degete, eu bine știind că ai cinci cum se cade n'am lăsat după ei. Când am vrut chiar să caut adevărul tu te-ai trezit. Ca răsplată că te-am tulburat din somn vino cu mine barem la al treilea acou de vin, o să petrecem noaptea asta.

Luca fi mulțumește și nu vrea, Lica se depărta crășcînd în masele de ciudă și de rușine. Și avea de ce. Atîta ocară! Dacă

nu 'i-a fost pe plac se-'i fi spus Saveta că nu are rînd și că-'i iarnă și că până la vară, și mai altele din câte știu muerile spune, dar' să nu-'i bată joc de dînsul în așa chip. Da ce-'i mai mult. Îl gîta pe Lica, că în vremea vorbelor lui cu Luca și-a aruncat odată ochii la fereastră și-a zărit două stele, doi ochi ai Savetei lucind prin întunec! Ea adevă într'adins și-a scos bărbatul în sub-părete ca să poarte pe Lica de-a mîta oarba. Și se nu-'i răsplătească omul asemenea faptă!? O nu! o nu! numai unde o va întîlni în mijlocul tîrgului se-'i de răsplata atîtor batjocuri!

Așteaptă tu Savetă!

Cu astfel de vorbe se frămînta Lica și Saveta par-că le auzia pe toate așa apăsate cum erau zise și cătu-'i noru de noapte, nu putu ațpi.

Pe la cîntători bărbatul intră în casă și Saveta îl întreabă că ce-'i și cum. El îi spune că n'a auzit ursitori cum a zis ea că umblă în noaptea aceea, de în șopte spun la fereastră ursita de peste an celora din casă,

ci-'i spune cum a venit Lica din fir în pîr. Ea se făcea că ride și laudându-'l pe el pentru cuminția lui de bărbat îl răsplăti cu un sărut.

Cîndu-'i nevasta mai bună

Atunci dă cu brui în lună . . .

Să vedem.

Peste zi Saveta vede cum Lica, fecior nu ca el altul de nalt și de frumos pe sătuțele acelea, care eri o avea așa de dragă azi 'i-se ferește din cale. Ea-'l cumpenise așa, dar' tot ea era care îl iubia ca o nebună. A treia oară întîlnind pe Lica, care voia să o taie din cale-i, îi face semn să steie.

— S'o ved ce mai are cu mine, gândia Lica așteptîndu-o și căutîndu-'i drept în ochi ca și cînd 'i-ar zice: nu-'ți mai cred.

— Nu fi și de minte prunc dacă ești de zile, Lică, zise ea apropiîndu-se, te-am probat numai să ved că știi sări și înainte și napoi în vreme de lipsă. Vrednic ești de iubirea mea. Adevărat eu te iubesc îndoit. Să vi-'i pe seară fără frică. Ce te rog numai e să arunci un pui de rață între galițele noastre. Și zicînd: te aștept, se depărta.

Umberto, că de ce nu se mulțumește de plata sa de rege având în vedere starea destrămată a finanțelor statului.

În contra anarhiștilor se plănuiește a se ține o adunare (conferență) la care se iee parte trimiși din toate țerile Europei, și în care se se iee măsuri deopotrivă și aspre în contra acestor păcătoși.

Întâlnire mare de monarhi, spune o foaie engleză, că va ave loc la Abbazia câtră sfârșitul lunii lui Martie în anul acesta. Vor fi de față Împăratul nostru, al Țerii-Nemțești, al Italiei și al Rusiei. Acestor din urmă doi însă e îndoelnică participarea.

SCRISORI.

Cunța, în Februarie 1894.

Domnule Redactor!

În nrul 47, al „Foi Poporului“ din anul trecut s'a publicat o scrisoare, în care cu multă răutate un „membru al comitetului parochial“ de aici vrea să arete, că treabă cu școala și biserica dela noi merg rău din pricina mea și a dlui protopop.

N'am fost nici-odată omul certelor și al neînțelegerilor și cu toate-că în toată viața mea le-am ocolit, n'am putut scăpa de ele, pentru-că scriitorul scrisorii de care e vorba nu mă mai slăbește din dragoste.

Ca cinstiții cetitori să poată afla adevărul dela isvor, îmi iau voe a spune, că scriitorul scrisorii aceleia (care numai unul poate fi) înainte de asta cu 8 ani a fost el paroch în Cunța, dar' rămânând văduv s'a căsătorit eșind astfel din numărul preoților.

Urmându-i eu în post, D.-Sa va fi știind de ce, 'mi-a făcut câte și mai câte neplăceri.

N'am făcut un pas, fără-ca dînsul să nu-mi facă vre-o greutate, așa încât în anul trecut m'am văzut silit a cere ven. consistor archidieceșan să-mi deie voe, a concura la altă parohie, ceea-ce însă nu 'mi-s'a iertat.

Fie-mi acum iertat a răspunde pe rînd la toate neadevărurile din acea scrisoare.

1. Nu e adevărat, că eu aș fi ocupat cu puterea pământul ce 'i-se cuvine învățătorului și cantorului. După comasație a fost o mică

Fața ei frumoasă, dulcile ei vorbețe atât de hotărîtoare din nou desghețară inima lui Lica și seara ear' se duse la ea. Aruncă puiul de rață după vorba ei și se trase într'un colț. Gâștele și ratele din coteț începură a face toiu, Saveta aude, Saveta înțelege, și ea nu mai minte. La toiul acesta bărbatul grăbește să vază ce-i. Saveta încă ese și cum ce zărește pe Lica stînd într'un colț și face semn să vină și nevăzuți de Luca se trag amîndoi în casă și închid ușa de bărbatul ce era la coteț.

Ce are să fie?

Bărbatul hurducă la ușe, Saveta întreabă cine-i.

— Da cine să fie, eu-'s, ce-ai închis ușa pe mine doară nu-'ți e urît?! —

Auzi vorbă, da cine ești tu mîi, de-afară?

Eu, Luca, bărbatul tîu, ori nu mă mai cunoști?

Ba al meu ba, poate al năpostului; du-te mîi omule în treaba ta că bărbatul meu fi cu mine 'n casă. În steni îți caută sălaș dar' nu sub un acoperiș cu noi. Și nu și nu, din

neînțelegere scoasă la iveală tot de scriitorul acelei scrisori, dar' aceea s'a adus la cale în ședința comitetului parochial, ținută sub presiunea domnului protopop la 20 Iunie a. tr. unde dînsul a făcut mare gălăgie, ear' dacă a văzut că comitetul recunoaște ce eu folosesc ca porțiune canonică numai atât cât 'mi-se cuvine și-a dat mulțumita de a mai fi membru în comitetul parochial. Așadar' și titlul de „membru al comitetului parochial“ cu care se subscrie, încă e un neadevăr.

2. Sinodul parochial, înțelegînd însemnătatea școalei, poate mai bine ca neadevărul „membru al comitetului parochial“, la stăruința dlui protopop a urcat salariul învățătoresc la 300 fl. și pentru acel post s'a deschis și concurs. În urma concursului un singur candidat s'a aflat îndemnat a concura, anume: Simion Vlad din Cricău, care însă înainte de ziua alegerii și-a retras cererea din cauză, că la Cunța nu este cuartir și lemne. Deși ziua de alegere a fost numită, dacă nu erau concurenți, cum era să se țină alegere?

Eu nu m'am îmbulzit nici-odată, și dacă am primit a suplini pe învățătorul, am făcut-o numai la însărcinare mai înaltă, ca să scape școala noastră din mâinile aceluia, la care atât de mult se laudă neadevărul „membru al comitetului parochial“, că o va pune, firește, ca după-cum din primăvara trecută s'a fost lăudat, s'o facă școală comunală sau chiar de stat.

3. Că biserica e în stare slabă e adevărat, dar' aceea doară nu va fi din vina mea, căci ea a rămas acum 8 ani de sub preoția neadevărului „membru al comitetului parochial“. Puteam eu oare în un timp atât de scurt să ridic o biserică, ca și care el în 15, 16 ani n'a putut? Așa-i că nu? eu însă totuși am pus basă unui fond, din care în scurtă vreme să se poată zidi o frumoasă biserică în Cunța.

4. Că biserica are 7—800 fl. perduți, e un neadevăr și mai mare. Adevărul e, că acum 7 ani când am primit eu postul de paroch în Cunța, biserica avea 659 fl., ear' astăzi are o sumă de 1400 și anume: 1170 fl. dați pe lîngă obligațiuni la astfel de oameni, dela care în toată ziua se pot scoate, ear' restul de 230 fl. sînt în bucate, formînd un fond deosebit.

5. Încât e pentru învățătorul Nicolae Stancu din Loman, eu nu știu unde a învățat cursul pedagogic, ceea-ce știu eu e, că el a avut dela Ven. Consistor archidieceșan di-

cremene scaperi da din Saveta ba să-i deschidă ușa.

— Ce să facă bietul om, frigul era mare și nu era de-a petrece 'n ger. Năcazul lui întrecea și gerul în tîrie. Hai la popa după vindec!

Dă a să plînge câtră cumătru seu ca ce-i și cum. Popa cumătrul, milos peste măsură de finul seu, să nu care cumva să-i înghețe picioarele până acasă îl încarabă în spate cât era Luca de mare cu picioare cu tot și hai cu el acasă la fina să descurce treaba. Ajunși, popa strigă pe fina să-i deschidă ușa că 'i-a adus bărbatul.

— Doamne apără, cumetre, fi răspunde Saveta dela fereastră, doară n'ai dat de urmărea, că bărbatul meu e cu mine 'n pat.

Hm! gîndește popa, mă, eu am luat pe dracu 'n spate? Unde să și pomenește așa lucru: desculț, în cămeși numai și 'n capul gol să fugă bărbatul de groaza muierii? Așa zeu aceea! — Și-odată și-l înlească popocu și dă cu el de vatră zicînd: na, bată-te crucea și tîmăia da după mine te bați tu! Apoi

plomă de învățător și apoi eu gîndesc ca Venerabilul Consistor mai bine va fi știut ce învățătură a avut. Mai știu și aceea, că în timp de 2 ani cât a stat aici ca învățător, a dovedit că e un bun învățător și Cunțenii 'l-ar fi ales definitiv, dacă nu tot noadevărul „membru al comitetului parochial“ ar fi zădărnicit și acesta, nu din dragoste câtră școală, căci precum se vede din scrisoarea lui, el în tot momentul e gata a face arătare la inspectorul de școală sau chiar și la ministru, ci pentru-că interesele lui cer așa.

Accea ce zice că domnul protopop s'ar folosi de șicanări din cauză că Cunțenii acum doi ani nu s'au învoit a alege pe învățătorul N. Stancu, care „s'ar fi priceput să-și împartă salariul cu binefăcătorii sei“ este o scornitură mișelească a scriitorului asupra protopopului și aceasta din pricina că m'a îndemnat pe mine în lipsa de învățător să țin școală cu copiii și astfel să mai am un venit. Cunțenii noștri ar fi acum buni-bucuroși dacă Stancu cel defaimat de scriitor ar veni earăși învățător la noi, dar' el de om slab ce e, e ales învățător în Laz, și nici prin minte nu-i trece de a mai veni la noi, nu din pricina oamenilor ci din pricina aceluiaș domn, de care ca și mine nu a avut pace cât au stat la noi.

Ioan Petrașcu,
paroch gr.-or.

Șiria, 28/2 1894 st. n.

Stimate Domnule Redactor!

Mai mult ne place a face decât a vorbi ca să ne știe lumea toată, de astă-dată însă ai bunătațe a da loc în coloanele prețuitei noastre foi, următoarelor șire:

Nimic n'am mai scump decât numele de Român și scopul de a face pe tot Românul să înainteze. Am făcut și noi o probă, și har Domnului că bine am început: anume ne-am pus să dăm un concert în 25 Februarie împreună cu joc, cu venitul căruia să ajutorăm biblioteca română de aici, și cu ajutorul neobositului nostru învățător Ioan Vanc și al mult zeloasei doamne protopopese Irina Popovici, a reușit peste așteptare, pentru-că scopul nostru a fost moral și nu material; în fine însă a isbutit și unul și altul, căci am ajuns a vedea voioși petrecîndu-și și curat românește, peste două sute de familii, toți ca frații în cea mai mare veselie și dragoste, fiind mîngăiați de isbînda ajunsă, și cum nu? când vre-o cinci străini, care din curioșitate au venit din comune străine și nechemați, viu și sîrbătorește declară în

mînc'o la fugă popa, de nu-'și da două până acasă . . .

Sosit acasă dă cu zăvoarele după ușe și începe a povesti preotesei, că cum a luat pe dracu 'n spate. În vorbele astea numai ce aude pe cineva zurăind la ușe și întrebă că cine-i.

— Da eu-'s, cumetre.

Ba cumătru-'ți e puiul dracului da io nu, răspunde popa și apucă pătrafiru 'n grumazi și blăstîmînd cădește cu cădelnița câtră ușe, de fumul tîmăiei să fugă necuratul. — Într'un tîrziu, vîzînd Luca că nu-'i glumă și că nu-'și capetă intrare se 'ntoarse acasă și se trase în cotețul gâștelor unde petrecu noaptea în căldura aripilor.

Lica cu Saveta trăiră lume dalbă până dimineața.

Dimineața Saveta ese afară pe podnol tînguindu-se după bărbat ca după un mort, că unde-ar putea fi, la ce Luca fi dă răspuns din coteț. Ea se minunează până pe colo de lucru ca acela neînțeles și dă al gugula cu vorba:

public, că atât piesele de cântare cât și „canționeta” cu declamațiunile au reușit de minune. Mă îmbucură însă mai mult că întreg poporul român din Siria și cărturărimea lui afară de câțiva rătăciți și năcăjiți, toți au venit și au fost de față.

În acest loc viu în numele aceluși tineret, care neobosit a conlucrat pentru reușirea aceluși concert, să aduc cea mai caldă mulțumită tuturor care au luat parte, și ne-au spriginit.

Căci pe lângă reușita morală a petrecerii noi am mai avut și o dobândă bănească, nu prea mare, dar' îndestulătoare și îmbucurătoare, anume ne-am ales și cu 20 fl. 67 cr. venit curat, care s'a predat bibliotecii școlare. Și asta e destul, e chiar mult la noi și între împregiurările noastre. Să trăească toți spriginitorii a tot ce e național și românesc!

Nicolae Lazarescu,
econom.

Prigonirea învățătorilor.

Ni-se cere din partea unui domn învățător din Bănat, că să și publicăm nua celor învățători care au fost luați în timpul din urmă cu ridicata la goană de slujbașii unguri. Facem azi destul acestei cereri și publicăm tristul pomelnic.

În comitatul Timiș, a fost dată porunca să se ridice din post în timp de 60 de zile pentru necunoașterea pe deplin a limbii ungurești, următorii 22 de învățători:

Traian Gerla din Vucovar, Simon Musta din M. Sacoș, George Gaescu din Ficatar, An. Barbulescu din Szekeskut, Alexandru Ioancovici din Hodoș și Milan Milencovici din Bavaniste. Mai departe sunt învățători, care au obținut diploma între anii 1872—1881 și nu și-an însușit în acest timp limba maghiară. Aceștia sunt: Svet. Marinovici din Cubin, Ioan Petruță din Șușanoveț, Silvia Dona din Cușteiu, George Adamovici din Nagyfalu, Dragolub Viatovici din Kétfél, Kuzmann din Uj-bodrog, Traian Brătescu din Cnez, Ioan Surdu din Bucoveț, Petru Aga din Budinț, Damaschin Cosma din Topolovețul-mare, Vasile Cornea din Șuștra, Trifon Șoșdian din Folya, Donat Czereguț din Liget, Teodor Putcovici din Stamura-română, Gutin Stoicescu din Sirbova și Petru Mircu din Ravnița.

Pe alți 32 i-au aflat că au diplome de dinainte de 1872 și că acum nu mai sunt în stare a învăța pe copii ungurește, și de aceea să fie sau puși în pensie sau să li-se dea câte un ajutor, care să știe ungurește deplin; aceștia sunt:

D'apoi aicia ești tu puiul meu? no stăi aci în ocol până vin din casă să-ți descânt mai întâiu să nu mai pățești ceva.

Dat de-atâta potcă, Luca intrase în gândul că el a dat de dracu. Nevasta ese c'o copaie, o pune pe bărbatul lungit în neaună și dând neîntrerupt cu două bătăuțe pe fundul copăii, descântă:

Tronco-troncotelele
Ieți iu-te obelele,
Caută-le sus pe scară
Unde le-ai pus aseară.
Eși pe ușa mică
Fără nici o frică,
Nu ești pe cea mai mare
Să te vatem la spinare! . . .

Când găta Lica era dus. Ea crepești copaia întrebând pe Luca că cum să simte după descântec.

— În pare că mi-e mai bine o leacă, răspunde Luca tremurând . . .

— No, hai în casă puiul meu, zise Saveta căutând pe urma lui Lica cel de nimica.

Romanuș Bortoșiu.

Tima Lasici din Iasenova, Filip Docici din Ulma, Pavel Putnic din Reșaf, Vasile Roseuleț din Parța, Nicolae Mladenovici din Palanca, Maria Dămian Oprin din Grebenaf, Zsola Kamber din Bavaniste, Ioan Cselebici din Deliblat, Adam Bosin din Mramorak, Petru Chambre din Szeplalu, Johann Sabherr din Cnez, Toma Constantin din Gilad, Nicolae Lajoș din Silaș, Vicentie Duică din Iclodu, Moise Stoin din Vatina, Mihai Iovici din Zărda-Szt.-György, Milovan Chevereșan din Petrifalu, Ioan Ruha din Királyfalva, Petru Mera din Retisova. Pavel Bunu din Omor, Damaschin Gerga din Cabsa, George Popovici din Mehádas, Grigorie Vatreș din Bérenny, Traian Unipan din Nagy-Köveres, Nic. Ciolac din Icloda, Ioan Niculaevici din Mehala, Bosioc Miu din Ghiroc, și Ioan Pisar din Hișias.

Afară de acestia s'au mai aflat 14 învățători fără nici o calificăție (pregătire), în treaba cărora comisia administrativă a comitatului și-a păstrat dreptul a hotărî mai târziu. Ce s'a ales ce nu de treaba acestor învățători, noi aici până azi încă nu avem știre!

CRONICĂ.

Di Septimiu Albinu, Directorul ziarului „Tribuna”, și-a sêrbat Duminecă în 4 Martie n. cununia cu frumoasa, culta și plăcuta D-șoară *Aurelia Roman* din Sibiu. Di Albinu a ținut se-și sêrbeze căsătoria cât numai se poate fără svon. Abia aci în Sibiu a știut publicul despre ea. Și totuși această cununie a fost o adevărată sêrbătoare pentru Români din oraș. Mica biserică din cetate n'a putut cuprinde nici pe jumătate publicul ales ce s'a adunat să fie de față la sêrbătorescul act; era plină și curtea bisericii și și strada Măcelarilor până departe. Ca frați de mire au figurat d-nii *Dr. Iuliu Greco*, *Victor Tordășianu* și *Dr. Valeriu Brănișce*, ear' ca surori de mireasă d-șoarele *Felicia* și *Dorina Ratiu* și *Marița Roman*. Cununia o a sêvrșit di protopop *Ioan Papiu*, care le-a ținut o frumoasă cuvântare bisericească și națională. „Isaia dăntuește” l-a cântat corul sodalilor alcătuit din domni și domnișoare. Mirii au primit o mulțime de prețioase daruri de nuntă, telegrame de felicitare și scrisori dela țărani din jurul Sibiului. Din parte-ne le dorim din toată inima să se bucure în această viață de cea mai deplină fericire și bine, și toate gândurile și dorințele lor nobile, trup să li-se facă! La mulți ani!

Mare tãmbãlau a pus la cale guvernul, în Pesta, în Dumineca trecută. A dat poruncă ca din toate părțile țării să se adune „trimiși” la Pesta pe acea zi, ca să țină o adunare în care să-și spriginească pe guvern și planurile lui de legi bisericești, în fața adunării mari de mai înainte a catolicilor, cari fuseseră contra lor. Spun foile ungurești că a fost lume foarte multă! Dar' e mirare? Nu. A putut fi, căci guvernul a plătit el drumul celor-ce au mers, și așa s'au aflat destui, cari se meargă să vadă Pesta pe nimic și încă și o mare comedie! Dar' înțelegem că ar fi fost duși și vre-o 50—60 de Români. Rău destul că au mers. Guvernul zice acum că iacă și Români vor căsătorie civilă! Acelora să le fie rușine, mai ales că în fruntea lor a stat renegatul dela Cluj *Moldovan Gergely*. Altcum știm că vor fi fost duși cu silă și fără să știe de ce merg. Poate stăpânirea tot face astfel de tãmbãlauă, un lucru rămâne hotărît: Trei din patru părți a țării sunt contra legilor ei bisericești, și că ea totuși le va aduce: *mare fărădelege sêvrșește!*

Din Boros-Ineu ni-se scrie, că concertul împreună cu petrecerea cu joc, dat acolo la 13 Februarie a reușit minunat. Public mult din loc și jur. Trei sale mari ale ospătării abia l-a încăput. Punctele din programa concertului s'au executat cu acurateță și frumos.

Înștiințare.

(Procurare de sămințe de nutrețuri.)

Se atrage de nou ațențiunea membrilor „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului” asupra „avisului” nostru din 4/16 Ianuarie a. c., pe basa căruia în primăvara anului 1894 se va distribui între membrii reuniunii în mod gratuit sămințe de trifoi, luteră și de napi de nutreț, precum și surcei nobili de meri și peri.

Cererile să se înainteze aici până la 15 Martie n. a. c.

Totodată aducem la cunoștința tuturor agricultorilor români, că subscrișul comitet va mijloci procurarea de sămințe bune și ieftine pentru cei-ce doresc să cultive nutrețurile amintite mai sus.

Notăm aici prețurile precum urmează:

Un chlgr. sămințe de trifoi de prima calitate 80 cr., de a 2-a 76 cr.; un chilogram sămințe de napi roșii sau galbini de prima calitate 90 cr., de a 2-a 75 cr.; un chlgr. luteră cu prețul de 94 cr., 90 cr., 84 cr., 80 cr., 70 cr., respective 60 cr.

Agricultorii care vor trimite la adresa noastră prețul sămințelor, apoi 6 cr. pentru buletinul de expedițiune (Frachtbrief) și 1 cr. de chilogram pentru săculeț și pachetare vor primi sămințele cu reîntoarcerea poștei.

Sibiu, 7 Martie n. 1894.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului”:

Ioan de Preda,
vicepreșed.

Victor Tordășianu,
secretar.

Loc deschis.*)

Dare de seamă și mulțumită publică.

În 2/14 Februarie st. v. corpul învățătoresc dimpreună cu elevii dela școala română gr.-or. din Tilișca a arangiat cu ocaziunea hramului acestei școale o producțiune literară-teatrală.

Cu ocaziunea acelei producțiuni au încurs în favorul fondului școalei înființat în anul 1892 dela următorii contribuenți benevoli următoarele sume:

Dela domnii Liviu de Lemeny, pretor-suprem în Seliște 5 fl., Ilustritatea Sa Ioan de Lemeny, comi supr. în pensie din Brașov 3 fl., Dr. Nicolae Maier, protopop, Nicolae Hențu, notar, Dimitrie Banciu, farmacist, Ioan Banciu, arând., Nicolae Roman, comerțiant, Petru I. Comșa, comerciant, Const. D. Pavel și soții, toți din Seliște și Aurel Millea notar în Poplaca câte 2 fl., A. Micu, adjunct notarial în Poiana 1 fl. 50., I. Lazar, învăț. pens., Dimitrie Têmpăniariu, Ioan Têmpăniariu, Ilie Iosof, preot și învățătoriu, toți din Galeș, Savu Frêcea, Ioan Popa, preot, Savu Roșca din Seliște, Dimitrie Rodeanu, Simeon Rodeanu, Simeon Bratu, D. Iuga al lui Mateiu, I. Stoian, George Bratâ Mărt. Bratu, Avr. Gli-gor, Ioan Iosof, preot, Petru Iuga, preot, St. Millea, notar, St. Popescu, Vasile Iuga al lui Mateiu, domnișoarele Maria Cristea, inv. în Jina, Iuliana Iovescu, învățătoare în Seliște, Corneliu Horșa, adjunct notarial în Poplaca, Dobrotă, diacon și învățător în Poiana, I. Nădrag din Vale, Aurel Baicu, Ilie Floaș, com., St. Bratu, Ioan I. Comșa din Seliște, Dimitrie Mihaiu, Nicolae Floaș, arândăș în Jina, Dimitrie Lăpădat, învățător, Alexandru Stefla, ambii din Seliște, George Pêcurariu, învățător în Poplaca, Const. Herța, comptabil, N. Mossora, primar, Nicolae Neamțu, diacon și învățător, Dimitrie Popa Romănescu, toti din Seliște, Valeriu Millea, adj. not., A. Roman

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiia nu primește răspunderea.

Proprietar și editor: T. Liviu Albinu.
Pentru redacție, în lipsa dlui Ioan Russu Șirianu,
răspunzător: George Moldovan.

ECONOMUL

redactat de D. COMSA.

Din stupărit.

VIII.

Părcanele de faguri și așezarea lor.

Vorbind despre coșnițele mobile, am fost dat cetitorilor nostri sfatul, să-și cumpere una de model (muștră), care să întrunească toate însușirile dorite și să răspundă cerințelor întocmai.

Având această coșniță, după chipul și asemănarea ei se pot pregăti apoi cât de multe și bune. Mai multă zăbavă este la pregătirea părcanelor. Nici un măestru nu le face bucuroși, pentru-că în adevăr sunt migăloase. Chiar și în locurile muntoase unde, fiind joagere sau ferestruă, ele se tae deadreptul din „groși“, adecă trunchiuri de brazi, încă pricinuesc măestrului multă pierdere de vreme. De aceea părcanele nu le fac bucuroși.

O mare înlesnire este a aduce gata scândurelele sau lățișorii pentru părcane. În Ardeal se află de vânzare la *Török István* în *Gelencze*, ultima postă *Imecs-falva*. Am cercat și într'un fel și în altul și am văzut, că cu aducerea gata a scândurelelor o nimerește bine omul în toată privința.

Pentru încheierea acestor părcane avem lipsă de o mașină anume gătită spre acest scop și numită *mașină pentru părcane*. Asemenea mașini se pot comanda la *Ioan Stroia*, mésar în Orlat, și se poate folosi cu ea un sat întreg. Din descrierea ei numai, e greu a o face și celui mai bun măestru; ca să corespundă întru toate e mai bine a și-o cumpăra omul gata. Cu ajutorul ei apoi poate încheia părcanele chiar și un copil, ear' fără ea nu le poate încheia cum se cade nici omul mare.

Deodată cu mașina se trimite și o scândurice trebuitoare la baterea cuelor, prin care se despărțesc părcanele unul de altul, ținându-le pe toate la asemenea depărtare, ceea-ce este de mare însemnătate în stupărit.

Având o coșniță cum se cade de model, cu părcanele și celelalte părți din lăuntru, îți este ușor a încheia însuși părcanele cu ajutorul mașinii, de care am vorbit, și a bate cuele cu ajutorul scânduricii numite.

Credem, că e la loc să vorbim aici și despre începuturile de ceară, care sunt de a se pune la fiecare părcan și anume în partea deasupra.

Așezând părcanele în coșniță fără începuturi de ceară nu ajungem la nimica; albinele lucră de-a'ndărătul.

Pentru așezarea acestor începuturi de ceară sunt neîncungiurat de lipsă niște scândurele, făcute din lemn de stejar

sau de fag, astfel întocmite încât, aplicând o atare scândurice la partea de-asupra a părcanului, ajunge chiar până la jumătatea lăței lățișorului. Având la îndemână ceară topită, înmuiem o periută (penel, pământ) efină de pâr în cea ceară și ungem dunga din lăuntru a scândurelii că se se prindă și de părcan. Scândurele se ia de pe părcan, și tocmai la mijlocul părții deasupra a părcanului rămâne un început subțirel de ceară, care slujește albinelor de îndreptar la clădirea regulată a fagurilor. Sunt de lipsă 2 astfel de scândurele; căci până lucrăm la un părcan cu una, cealaltă trebuie să stee în apă; altcum se lipește ceara și de scândurele, nu numai de ramă.

La mașina de încheiat părcanele dau și două scândurele. Dar' se pot da și părcane cu începuturi de ceară, reamintim, drept pildă.

IX. În ajunul primăverii.

Am fost arătat cu alt prilej, ce e de făcut la albine în ajunul primăverii, anume am vorbit despre însemnătatea sborului pentru curățire care, fiind timpul de tot frumos, se poate întâmpla chiar și în luna lui Ianuarie și cu atât mai virtos în Februarie. Asemenea am pomenit ceva și despre curățirea în coșnițe.

Dacă timpul e foarte frumos, curățirea în coșnițe se poate săvârși în cursul lui Februarie; altcum numai la începutul lui Martie.

La coșnițele mobile se deschide ușa și se înlătură umplătura de mușchiu, sau de pae, care s'au fost pus între fereastră și ușă ca să țină căldură peste iarnă. După aceea se scoate lățișorul de sub fereastră din jos și cu ajutorul unui dârg potrivit de fer, înzestrat cu coadă lungă de sîrmă (drot) groasă și mănunchiu de lemn, se scot albinele moarte și tot ce se află pe fundul coșniții. Fiind tare jilav, fundul coșniții se sbicește cu cârpe curate. Faguri tare mucezi se înlătură și ei.

La coșnițele de rînd, curățirea se întâmplă astfel: se ia coșnița dela locul seu, se așează pe un scaun sau altceva până se curăță frumos sub ea. De cumva nu s'a fost retezat partea din jos a fagurilor în toamna trecută, se râtează acum, cam de 2—3 degete. Acest lucru e mai bine să se facă toamna; pentru-ce, am arătat altădată.

Stuparul se va uita cu băgare de seamă nu cumva matca se află între albinele moarte. Dacă da, atunci stupul se înseamnă și se împreună cu un al doilea stup teafăr. Stupul fără matcă în Martie și așa nu poate fi de folos; pentru-că el devine pradă altor stupa mai puternici, uneori străini.

Chiar și dacă nu ar fi atacat de albine răpitoare, în stupul fără matcă se plămădește o matcă falsă și tot se prăpădește.

Că un stup este în bună rîndueală, se poate cunoaște din multe semne. Dacă d. p. albinele, după curățirea în coșniță, sboară vesele, eșind și întrând, și după aceea se liniștesc e semn, că matca trăește și că stupului nu-i lipsește nimic. Dacă însă albinele după sborul de curățire nu se liniștesc, ci umblă încoace și în colo pe părății coșniții, ca și când ar căuta ceva, ear' după-ce au și intrat în coșniță, totuși nu se liniștesc, ci produc un sgomot plângător, e semn rău. Un asemenea stup trebuie deci însemnat și vindecat. Ca să nu se înșele omul, un astfel de stup, e de a se observa și în zilele ce urmează, spre a se vedea, cum se poartă în timpul sburatului și după-ce s'a retras în coșniță.

Întemplantu-se ca din vre-un stup să nu sboare albinele, deși timpul e destul de frumos, ele se pot îndemna la sburat dacă amestecăm apă caldută cu tot atâta miere și stropim printre tablele de faguri din coșniță.

La toată întemplantarea stupii, despre care nu sîntem încredințați, că sînt sau nu în bună rîndueală trebuie însemnați și, după-ce am isprăvit cu curățirea în coșnițe, trebuie examinați mai de aproape și puși la cale.

r. s.

Ceapa și legumile înrudite.

I.

Ceapă comună. După-cum obștește e cunoscut, ceapa se folosește la noi în cățătimi uriașe, mai ales în vremea postului. Pământul în care se cultivă se fie ușor, fraged, călduros și expus soarelui. Îngrășarea cu gunoiu proaspăt, umbra și pământul cleios nu priesc cepei și legumilor înrudite.

Numeroasele soiuri sînt timpurii și târzii și produc căpățini de un gust și mărime cât mai osebită; forma căpăținilor este mult puțin rotundă sau lătăreață, ear' culoarea (fața) roșie, cărnă, galbină, albă sau argintie.

Afară de cele îndatinate la noi întâlnim pe alocurea multe alte soiuri vrednice să le împămîntenim, cum sînt d. p. următoarele:

Danvers, un soi american, foarte timpuriu și gustos, avînd căpățini rotunde, galbine și trainice.

Nocera albă, foarte mică, dulce și mai timpurie decît toate soiurile. Asemenea este și *ceapa florentină*.

Regina (engl. Queen Union) este timpurie și are căpățini mari, trainice, foarte gustoase.

Ceapa uriașă de Roca are căpățini rotunde, dulci, de o mărime neobicinuită.

Madera este de două feluri, una cam rotundă, cărnă și de o mărime uriașă, alta lătăreață și mai tot așa mare. Amîndouă se deosebesc prin un gust dulce și plăcut. Singura scădere este neputința de a păstra căpăținile timp îndelungat.

Sămănatul ar trebui făcut primăvara cât mai de timpuriu, în răsadniță sau pe un strat (răzor) mănos și bine pregătit. La un strat de 10 metri lung și 120 centim. lat, sunt deajuns 100 grame ($= \frac{1}{10}$ chilog.) de sămână. Firele se nu se vină mai adânc de 2 centim. Din cauza încolțirii anevoioase, pământul se va apesa bine cu o scândură sau cu dosul lopeții. Pe timp uscăcios se udă domol cu străcurătoarea.

După-ce s'au întărit binișor, tinerele plante se scot cu îngrijire și se sădesc, 10 centim. departe una de alta, în șiruri oabile. Udatul se va reinol din ce în ce mai rar, umezeala multă având scăderea de a întârzia coacerea și învertoșarea căpăținilor. Plantele sădite propășesc mult mai bine decât rămânând unde s'au fost sămănat. Trebuința săditului este simțită mai ales când avem de a face cu soiuri uriașe. Pământul dintre șiruri trebuie ținut în curățenie desvârșită, plivind și scormonind cu o săpăligă (sapă mică), cu o custură sau limbă de lemn de câte-ori buruenile amenință a năpădi.

Sub cuvânt de a pripri coacerea căpăținilor, mulți economi îndatineză a culca foile și cotoarele la pământ, câteva săptămâni înaintea recoltei (culesului). Asemenea căpățini rămân firește înapoi în dezvoltarea lor și perd astfel în mărime și trăinicie.

Căpățioarele de sădit, cunoscute sub numele de *arpagic* (harpacică) se prăsesc așa că se seamănă cât mai des într'un pământ sterp. Păstrate fiind în corfe (coșuri) la căldură, d. p. aproape de foc în bucătărie (cuină), ele se uscă bine, pot fi ernate fără să odrăslească și nu trec așa ușor în sămână.

Căpăținile mai mari se mânăncă preste iarnă sau se sădesc prin Martie. Scoaterea din pământ urmează după câteva săptămâni, așadar tocmai pe când ceapa verde are trecere.

Spre a păstra căpăținile în stare bună și până într'un târziu, ele se scot pe timp uscat și se respiră pe rogojini sau scânduri, la un loc cât mai aerisit și mai umbros. Din când în când se răscolesc cu mâinile sau cu o greblă veche de lemn, îndepărtând astfel prisosul umezelii din căpățini și pripri uscarea cotoarelor mult puțin mustoase. Începând frigul a se înăspri, căpăținile se adună în grămezi mici și se îmbloiesc cu paie sau frunziș uscat.

Căpăținile de prăsilă se fie cât mai frumoase și mari. Săditul urmează prin Martie la depărtarea de $\frac{1}{2}$ m. Cotoarele (cucutele) se leagă de araci scurți. După coacerea sămânței, cotoarele se taie și se pun undeva la uscat.

II.

Ceapa ernatică face căpățini subțirele, este însă foarte spornică și se poate recolta primăvara de timpuriu.

Sunt două soiuri, unul roșu și altul alb, mai puțin usturos. Amândouă rabdă la ger.

Se seamănă prin Aprilie. Plantele se scot pe răcoare, se scurtează la foi și rădăcini se sădesc câte 2—3. la un loc, în depărtare de 30 centim. Adăpostirea preste iarnă este de prisos.

Cu prilejul recoltei în primăvară, plantele mai mici se desfac de tulpină și se sădesc aiurea pe seama anului viitor. Acest mijloc ne pune în stare a repeta prăsirea așa zicând în nesfârșit, fără de a sămăna an de an. Cultura nu se deosebește de a cepei comune.

III.

Hajma (hașma, hagima, hoșmuțuchiul, asmațelul; șalota) are un gust dulciu și aromatic, mai presus de a tuturor cepeaselor. Ea este vrednică de o cultură cât mai răspândită.

Soiurile de căpetenie sunt:

Hajma comună cu căpățini lungurețe și foi de abia 30 centim. lungi.

Hajma de Jersey (rusească), cel mai timpuriu soi. Căpăținile sunt mărișoare și seamănă cu ale cepei comune.

Hajma uriosă este neasămănat mai spornică decât ori-care legumă cepease. În locuri priincioase se desvoaltă din o singură căpățină 10—15 și chiar 20 cepe de aceeași mărime, cântărind împreună $\frac{1}{4}$ chilog. Căpăținile sunt usturoase și se pot păstra cu înlesnire.

Prăsirea hajmei se face prin căpăținile mai mici care, desbinate de tulpina-mamă, se sădesc toamna sau primăvara de timpuriu, în depărtare de 10—20 centim. Scormonirea pământului dintre plante se repetă în 3—4 rânduri. Scoaterea urmează prin Iunie sau Iulie, după-ce s'au uscat foile. Căpăținile se uscă cât mai bine și se păstrează asemenea cepei comune.

IV.

Prazul (prasul, prajul, porul, purul; hajma) este o legumă, care isbutește până și ținuturile muntoase și bănuite de vânturi. Pământul se fie mănos și mai bine jilav decât uscăcios.

Deosebirea între soiuri nu este mare. Trecem dar' sub tăcere numele și descrierea soiurilor.

Resadul se prășește în primăvară cât se poate mai de timpuriu. Ajungând grosimea unei ceruse, plantele se sădesc până lângă foi, în depărtare de 15 centim. Pământul se udă cu îmbelșugare și, cerând trebuința se sapă. Prin tragerea de multă țărână de jur împrejur, cotoarele se frăgezesc și capătă un gust plăcut și dulciu.

Prazul se scoate de obicei în ajunul ernii și se îngroapă în pământ până oblu cu foile; de-asupra se așterne frunziș uscat.

Prin tăierea cotoarelor de sămână se desvoaltă un fel de arpagic în formă de căpățioare albe și vârtoase, de gro-

simea mărgăritarelor. Acest arpagic are un gust foarte plăcut și se folosește bucurios la murături. O însușire deosebită este, că nu produce floare nici sămână. Prăsirea mai departe se face sădind arpagic mai mărunt în ajunul toamnei. Foile mai mari se taie primăvara și se pun în ferturi.

V.

Usturoiul (aiul) are o căpățină argintie și pieloasă, alcătuită din mai mulți „căței” lungureți. Printre căpățioarele cotorului încârligat se află unele flori cu totul sterpe. Drept aceea, usturoiul trebuie prăsit din căței. Întrebuințarea e cunoscută.

Soiul trandafiriu pare a fi mai bun decât cel înzestrat cu coaje albă.

Căței se sădesc toamna sau prin Aprilie, 5 centim. adânc și întreit mai departe. Înodarea foilor mai lungi sporște încâtva mărimea căpăținilor în paguba cotoarelor și așa sterpe. Pământul se va ținea în curățenie.

Când foile au îngălbinit, usturoiul se scoate, se curăță de pământ și se pune la uscat, apoi se leagă în cununi (plete) și se păstrează asemenea cepei.

Sădite întregi cum sunt sau lăsate fiind peste iarnă în straturi sub frunziș uscat, căpăținile ajung, în anul al doilea, o mărime uriașă și produc câte 30 căței, une-ori și mai mulți. Prăsirea din căței este negreșit mult mai spornică.

VI.

Aișorul (hajma turcească; cepșoara; snirlingul) are căpățioare albe, mititele și îndesuite, flori viorii și numeroase foite subțiri de lungimea degetului.

Aișorul se îndestulește cu ori-ce pământ încâtva umbrit și se cultivă mai ales pe de marginea cărărilor.

Se prășește prin desbinarea tulpinilor mai bătrâne în mici bucăți care, sădite în depărtare de 10 centim., se prind cu înlesnire. Din al doilea an încolo, foile mai mari se taie pe timp uscat, ear' nu pe când ploauă; căci răsbătând apa înăuntrul lor, ele se îngălbinesc și pier.

Spre a dobândi foi proaspete în cursul ernii, n'avem decât să sădim în oale de flori câteva tulpini care, expuse undeva la căldură și lumină, odrăslesc fără întrerupere.

Ce ar trebui să facă economul în timpul iernii?

Să nu se supere economii nostri, dacă le spunem un adevăr netăgăduit, că adecă: econoamele sunt cu mult mai îndemânatică decât dînșii la o mare parte din lucruri și că ele lucrează mai mult ca dînșii.

Vara ele săvârșesc alătura cu bărbății, aproape toate lucrurile economice din curte, grajd, grădină și câmp. Pe lângă aceste gătesc bucatele zi de zi, spală, curățesc casele și grijesc de copii.

În zilele ploioase de vară, bărbații se mai și odihnesc, femeile însă află și atunci destul de lucru, în casă și în grădină. Ear' iarna, în vreme de 4 luni sau și mai mult, femeile torc, țes, cos, și îndeplinesc, în fiecare zi, lucrurile, fără de care nici o casă nu poate fi, precum gătitul bucatelor, spălatul, cârpițul, curățirea odăilor (chililor) și vaselor cum și îngrijirea copiilor.

Dacă s'ar pute socoti în bani isprăvile econoamei în timpul ernii, am vedea că ea folosește de minune și acest timp care partea cea mai mare a economilor, îl folosesc cât se poate de rău.

Pe când lucrurile isprăvite de femeie în timpul ernii se pot prețui cu zeci și poate sute de florini, în socoteala bărbatului se pot pune, în acest timp, mai numai pierderi. Căci pierdere e când omul cheltuește în toată ziua câțiva cruceri pe tăbăc (tutun), se mai abate când în când pe la cărcimă (birt) și își mai cearcă norocul și în jocul de cărți, ear' de câștigat nu câștigă nimic sau aproape nimic.

Și pentru-ce le face economul toate aceste? Pentru-că n'are cu ce să se îndeletnicească. În grădină și în câmp peste iarnă nu poate lucra nimic. În grajd și în curte își isprăvește curând lucrurile, ear' în casă nu s'a prea obicinuit de mic a pune mâna pe câte ceva. De lucru la alt cineva încă nu capătă. Nu-i rămâne deci alta de făcut, decât să ese în vecini sau să meargă în cărcimă, ca „să-i mai treacă de urit“ și „să omoare vremea“.

Dacă fiecare econom s'ar fi îndeletnicit încă de mic cu vre-un fel de ocupațiune (lucru), care să o poată deprinde vara în zilele ploioase și în timpul iernii, negreșit că nu s'ar da îndărăt dela săvârșirea aceluia lucru.

De altă parte precum femeia ajută bărbatului la toate lucrurile: ce rău și ce rușine ar fi, când și bărbatul ar fi mai îndemânatic și i-ar ajuta femeii sale la unele lucruri din casă? Amândoi ar pute lucra mai mult și mai cu spor ca unul singur. Apoi ar câștiga mai mult și casa le-ar fi mai îndestulată.

Oare nu vedem noi bărbați, care trăesc din țesut, cum sunt pânzarii? Și ear' alții, care își câștigă pâinea de toate zilele cu acul, cum sunt croitorii? Unii vâpsesc tortul și țesăturile, alții împletesc funii și earăși alții torc prin fabrici. În sfârșit unii au învățat meseria de bucătari și după aceasta trăesc. Eată deci și bărbați, care se îndeletnicesc cu lucruri care noi ne-am obicinuit a le lăsa pe seama femeii.

A te ocupa cu ori-ce fel de lucru cinstit, care îți aduce venit, nu e rușine. E rușine însă și păcat a petrece în lene și a lăsa să treacă zi după zi, fără de a câștiga nimic și ajungând în chinul acesta la sărăcie și la tot felul de păcate.

Am văzut în multe comune copilași, care împletiau din tort răsucit de lână mânuși foarte frumoase și trainice pentru copii și o-meni mari. Ce lucru mare ar fi, când ei s'ar deprinde a-și împleți și ciorapi din lână?

În multe locuri s'a introdus în școală împletitul paelor, din care împletituri se fac pălării. Cât de înțeleptesc lucru ar fi, când în fiecare casă s'ar afla un bărbat, care ar ști face pălării de pae pentru toți cei din casă și chiar și pentru alții? Sute de florini ar rămânea astfel în fiecare sat românesc. E bine să se știe și aceea, că pălăriile de pae le cumpărăm dela Sași și dela Unguri. Și cât de bine ne-ar prinde nouă acei bani!

În multe locuri a început a se învăța în școale facerea a tot felul de corfe din răchită și din alun, coșnițe de stupi din curpen și răchită și coșuri de căruțe; în alte locuri, pe unde se află papură, au început a se deprinde cu facerea rogojiilor, corfelor de papură ș. a.

Din copii, care de mici se deprind cu astfel de lucruri bune și folositoare, pe lângă o bună îngrijire, au să ese bărbați, care vor ști folosi mai bine timpul ernii decât cei-ce trăesc astăzi.

Economii vor ajunge la adevărată bunăstare, numai atunci, când le va fi cu putință a câștiga și în timpul iernii, folosind astfel cât mai bine întreg timpul de peste an.

Având oamenii ocupațiuni potrivite și peste iarnă, lucrând într'una și folosind bine tot minutul, ferindu-se de lene și de risipă, vor ajunge cu timpul să nu se mai plângă de vremuri grele și de lipsă.

Ca să ajungem însă la astfel de stare fericită, pe care toți o dorim din tot sufletul, trebuie să ne gândim adese-ori la greșelile ce le săvârșim zi de zi și să ne dăm toată silința de a ne abate din calea rătăcirii.

Să nu-i fie economului rușine a să apuca de ori-ce lucru cinstit.

Pe copii să și-i învețe carte; căci „cine știe carte, are parte“, să le dea prilej de a învăța cât mai multe lucruri de mână: mânuși, ciorapi, corfe, pălării de pae, furci, greble ș. a. Tot ce știe omul, îi prinde bine. Și numai îndrăgind cineva un lucru în timpul tinereții, este nădejde de a nu să lăsa de el nici când.

Dar', de sine să înțelege, că și cu aceste ramuri de câștig, ca și cu altele, numai așa am pute-o scoate mai bine și mai iute la cale, dacă cei dela stăpânire ne-ar fi binevoitori și nu ne-ar pune neîncetat bețe în roate.

Pământ bun de flori.

Între țărâncele noastre găsim destule, care țin flori în oale (răvare, hârbe) și alte vase. Dar' rareori am avut prilej să vedem în locuințele lor flori crescute

avea frumos, una fiindcă nu le supun la îngrijirile cuvenite, alta și mai ales fiindcă bietele flori sunt osândite a trăi într'un pământ adese trândos și sterp. Pentru cetitoarele, care se îndeletnicesc cu ținerea de flori în oale; va fi deci binevenită o scurtă expunere despre cum ar trebui să se urmeze. Vorba este de o purcedere cu totul nouă, foarte lesnicioasă și practică.

Se ia mușchiu din greu, din pădure sau de aiurea, și se uscă undeva la căldură așa încât prin frecarea cu mâinile să se macine ca praful (pulberea). De cumva s'ar fi uscând pe cuptor în pripă, el perde însușirea prețioasă de a se umfla și a ținea pământul pufăios. Amestecat fiind cu praful de mușchiu, care s'a fost uscat cu încetul, pământul rămâne fraged și nu se înăcrește din pricina umezelii. Materiile nutritive, cuprinse în mușchiu, grăbesc și ele dezvoltarea florilor. Nu puține flori înaintează în pripă, sădite fiind în praf de mușchiu, fără pământ. Foarte priincios este praful de mușchiu în amestec cu pământ gros de grădină, compost cernut, cenușe, gllii dobite ș. c. l.

De altmintrelea, chiar și pământul sterp se îmbunătățește prin amestecarea cu praf de mușchiu.

Lecuirea genunchilor răniți la cai.

Până și caii cei mai voinici sunt expuși primejdiei de a cădea și a se răni la genunchi. Mult mai expuși sunt caii slăbiți și având înclinare de a îmbrânci. După-ce s'a rănit, calul ar trebui dus în grajd, unde rana se curăță prin stropirea repetită cu apă, apoi se svintă cu pânză de in prin apăsare, punând mulțisor bumbac curat, care se leagă strins în două fășii, una de flanelă și alta de pele. După câteva zile de odichnă, legătura se desface cu îngrijire, nu cumva să se vatem scoarța uscată de pe rană. În curs de 2 săptămâni, bumbacul alipit se despoaie cu scoarța cu tot; de desupt întâlnim o nouă piele înzestrată cu păr în regulă.

Contra asudării mânilor.

Mâinile, care asudă mereu, ar trebui frecate cu un leac pregătit din câte 50 grame de „borax“ și „acid salicil“, 2 grame de „acid bor“ și câte 50 grame de „glicerină“ și „alcool“.

Ouă prăjite.

Luăm atâtea ouă câte ne trebuie pentru masă; le ferbem tari, le rēcim în apă, le curățim de coaje și așa întregi le tăvălim în ou proaspăt bătut, apoi în pesmet (jimplă rasă). Repetăm aceasta ca se prindă o coaje cât mai groasă și le prăjim în unt proaspăt. Aceste ouă le servim cu foi tocate de pētrânel sau de spinac (spânac).

Știri economice.

Cum se sporește grăunțele de grâu? Dacă un grăunte (fir) de grâu ar da naștere la 50 grăunțe și acestea la câte 50 grăunțe și întreagă prăsila ar rămânea, atunci s'ar putea agonisi, anume în anul al 2 : 2500, în al 3 : 125.000, în al 6 : 15,625.000, în al 12 : 244,140.625.000 grăunțe sau peste un bilion de hectolitre. Din această cățătime uriașe, datorită unui singur grăunte, s'ar putea hrăni întreagă viața lor toți locuitorii pământului în număr de vre-o 4.4000,000.000.

Fabrică de bere slovacă. Mai mulți fruntași slovaci s'au alcătuit într'o societate pe acții cu scop de a clădi o fabrică de bere. Scopul este ajuns, căci: „*Nar. Noviny*“ dela 22. I. c. n. vestește, că fabrica de bere slovacă din T.-S.-Mărtin tocmai în ziua aceea a început a fabrica bere. Felicităm pe frații noștri și le urăm multă isbândă în întreprinderea lor atât de laudabilă.

Regularea valutei. Consiliul general al băncii austro-ungare a primit în una din ședințele sale din urmă contractul, în-virtutea căruia banca va primi din partea celor două guverne aur bătut (piese de câte 20 coroane) și în schimb va da florini de argint și bancnote. Acest contract va forma o parte întregitoare a proiectelor de lege despre scoaterea din circulație a 200 mil. florini în bancnote, proiecte, care se vor presenta în cele două diete, austriacă și ungară.

Filoxera în Deva. Viile orașului Deva au fost puse sub carantină (opreliște) din pricina ivirii filoxerei. În același timp viile comunei Santohalma, comitatul Hunedoarei, puse deasemeni sub carantină, au fost declarate scutite de filoxeră și deci carantina s'a ridicat.

Pasapoartele de vite. Ministrul ung. de agricultură a adresat municipiilor din țeară un cercular, prin care oprește ca în pasapoartele de vite să se arete boale și alte scăderi de ale vitelor. Prin indicarea în pasaportul de vite a stărilor bolnăvicioase vînzătorul ține socoteală de împregiurarea, că cumpărătorul nu știe serie și ceti și în felul acesta el (vînzătorul) e scutit de sorocul legiuit al chezășiei. Pentru a preîntîmpina astfel de înșelătorie ministrul poruncește, ca pe viitor să nu se mai scrie în pasaport boalele și scăderile ce le-ar fi avînd vitele.

Posta englesă. Din ziarele străine aflăm, că pe teritoriul regatului englez în anul 1893 s'au trimis 2,362.390,000 epistole. Pe fie-care locuitor se vine dar' 62.77 epistole. Epistole recomandate au fost 11.001,085. Poste nouă s'au înființat 399. La direcțiile postale au fost aplicați 58,395 amployați (diregători), între care 4054 femei. Până la sfîrșitul anului la cassele de păstrare postale 7.540,625 oameni au depus cu dobîndă 19.052,226 fl.

Prețul unui cal mort. — Iată amănunțit cât valorează un cal mort:

Pelea, care cântărește dela 24—34 chilogramme se poate vinde cu 8—10 lei (1 leu făcînd 45 cr. de ai noștri); coama valorează 2 lei chilogramul; carnea în greutate de 100—150 chilogramme întrebuintată pentru îngrășarea animalelor se poate prețul cu 15—20 lei.

Un cal are 15—18 chilogramme sînge, care uscat și prefăcut în praf are o valoare de 2—3 lei chilogramul.

Intestinele și celelalte rămășițe se vînd cu 1 leu; 2 chilogramme de mușchiu după uscarea face 2 lei și se întrebuintează la fabricarea cleiului.

Grăsimea asemenea se vinde cu 1 leu chilogramul.

Astfel valoarea unui cal mort poate să fie de 60 de lei.

Filoxera în Austria. Ministerul de agricultură din Viena a publicat o dare de seamă despre răspîndirea filoxerii în 1891. Această dare de seamă ne spune, că din 28.462 hectare (1 hectar = 10.000 metri pătrați sau cam 13/4 jugere), câte erau molipsite la sfîrșitul anului 1880, în anul 1891 s'a urcat la 36.420 hectare și anume au fost în

	vii în total	molipsite hectare
Austria-de-jos din	39.713	8,882.90
Stiria	34,056	7,173.76
Carniolia	11,631	6,403.39
Istria	1,244	1,244.00
Galiția	6,976	1,474.59
Moravia	12,119	411.31

Laolaltă 152,799 36,420.40

Refacerea viilor molipsite prin vița americană merge sporind cu repejune. Din vițele americane prășite în grădinile statului s'au împărțit în primăvara anului 1891, 756.560 sade și 31.650 vițe înrădăcinate între veri, reuniuni și tovarășii.

Hotel ciudat. În California (America) și anume lîngă drumul dintre orașele Santa-Cruz și San-Iosé se află un hotel unic în felul seu. În California se află cei mai uriași arbori (pomi) din lume. Această se poate zice mai ales despre arborele Sequoia giganta. Și ce se vezi: Un speculant iscusit și-a făcut cu ajutorul acestor arbori un hotel, care n'a cerut nici cheltueli de clădit, nici chirie. Scorbura unui arbore-nămilă, în grosime de 7 1/2 metri, a fost prefăcută în salon pentru oaspeți. Alți arbori scorburoși din vecinătate au fost prefăcuți în odăi de culcat și cuprind paturi, oglinzi, dulapuri, jilțuri și tot ce trebuie pe seama oaspeților. În scorbura unui arbore mai îndepărtat află adăpost servitorii acestui hotel a avea ciudat.

Cel mai mare om din lume. —

Mai zilele trecute la Monaco (Bavaria) a murit Wilhelm Lothar, omul colos, care fusese spre arătare în cele mai mari orașe din Germania.

La vîrsta de 14 ani el cântărea 90 de chilogramme. Cățiva ani după aceea greutatea lui a ajuns să fie de 212 chilogramme și la moartea sa el avea 236 de chilogramme.

El întăiu a fost dulgher, dar' apoi a părăsit acest meșteșug spre a face, împreună cu puternicul Naucke, o călătorie prin Americă.

După doi ani de primblări pe nimic, Lothar se întoarse în țara sa, unde se arătă pentru cea din urmă oară în ziua de 9 Februarie st. n.

Lothar a murit pe neașteptate, și anume înecat, înaintea publicului, cari îl aplauda, chiar' când acesta își dedea ultima suflare sub ochii lor.

Cadavrul lui a fost examinat de cătră mai mulți doctori.

Corpul era lung de 1 m. 80, grosimea pîntecelui avea 1.72, a gâtului 70 de centimetrii; împrejurul stomachului stratul de grăsime era de 12 centimetrii, de groasă.

Creerul lui era foarte sîngeros și cântărea 1770 de grame.

Inima lui era de 2 chilogramme grea.

Spre a ridica acest om robust și a-l duce la cimiter a fost nevoie de brațele a 10 oameni voinici.

Noroc. Locuitorul Ioan Crișu, din comuna Lipovet, trebuie să fie om norocos. Se tot gândia el ce bine ar fi, să găsească o comoară cu bani. Și-ar fi plătit birurile și alte datorii. Dar' în loc de parale a găsit altceva de a rîs și el.

Într'una din diminețile trecute aude un scîncit într'o gireadă de pae. Ce poate să fie? se întrebă el și se duse într'acolo. Și ce credeți c'a găsit? În loc de comoara visată o fetiță născută de curînd, rumenă și grăsulie de-ți era mai mare dragul s'o vezi. Fetița plîngea cu lacrimi adevărate. Ion Crișu a luat-o, a sîrutat-o și a dus-o în casă.

Nici până acum nu s'a putut dovedi cine a pus fetița în gireada de pae.

Din traista cu povețele.

Întrebarea 72. Vă rog a da loc în foaia noastră la întrebarea de unde aș pute cumpăra câteva ouă de găscă uriașă sau de Emden?

I. Stanca.

Răspuns. În numeroasele anunțuri (înștiințări) ce am cetit, am aflat imbiându-se ouă de găște, rațe și găini fel și fel, nicăiri însă nu se face amintire de ouă de găscă, soiul Emden. De vom știrici în viitor, bucuros te vom vesti. De altcum poți face o cercare adresându-te în limba germană la: Iosef Günther's grösste Thierhandlung in Wien, I. Tegettschhofstrasse 6, Ouă de găscă soiul original „de Pommern“, care și ele sînt uriașă, poți căpeta prin Franz Vodička, Smrztitz, Mähren, bucata cu 60 cr. May'sche Oeconomie-Verwaltung in Welehrad, Mähren, imbia ouă de găscă „uriașă“ cu 12 cr. bucata.

Întrebarea 73. Între deputații dietei s'a ivit idea de a secularisa bunurile bisericii rom. cat. din cauză, că astăzi acelea nu mai împlinesc îndatoririle ce au fost legate de ele: întreținerea unei cete anumite de miliție. Aș voi deci să știu, când, pe temeiul cărei, legi și sub ce îndatoriri s'au dat bisericii gr.-or. din Ungaria și Bănat sesiunile parohiale și pămînturile învățătoresci? Mă rog a-mi răspunde în nr. cel mai de aproape al „*Foii Poporului*“?

Isaia Popoviciu,
paroch.

Răspuns. Aici în Ardeal nu s'au fost dăruit parochilor sesiuni și nici învățătorilor. Mai ușor deci ai fi putut afla acolo în Bănat pe cine să Te lămurească, decât aici, unde mult a trebuit să colindăm până să găsim pe un domn de obârșie din Ungaria, care eată ce ne-a spus:

Parochii din Ungaria și Bănat au căpătat câte o sesiune de pămînt prin „urbariul“ împărătesii Maria Teresia din 1777. Aceste pămînturi s'au dăruit nu bisericilor, ci parochilor, notarilor și învățătorilor, și se trag din moșiile urbariale. Dăruirea nu a fost legată de nici o condiție, așa că de o secularizare a sesiunilor parohiale n'a fost și nu poate fi vorba. Moșiile eparchiale și mănăstirești rom. cat., pe alocurea atât de mari, se trag parte din donațiuni private, parte din pămînturile urbariale cum și din moșiile coroanei (regale) dăruite ca răsplată pentru servicii militare și sub condiția de a întrevîni cu un număr oarecare de ostași în răsboaic. În arhivele bisericesti sau comunele din Bănat poți afla documentul, prin care s'a încuviințat cutare sau cutare sesiune.

din Sebeșul-inferior și Sebastian Nistor, adj. not. în Gales câte 1 fl. Paraschiva S. Bratu 80 cr., Vasile Iuga 70 cr., Onisifor Beju, jurist din Seliște 60 cr., Ana I. Rodeanu, Neaga V. Iosof, Pet. Trihenea, Ana I. Prică, Pet. Rodeanu, Dionisie Iuga, Avram Hensa, N. Răchitan din Gales, D. Hensa, Iacob Stefea, teolog din Seliște, Stan Olariu, Petru Opris, ambii din Ploplaca, Ioan Preda, Mihail Preda și And. Floaș, comerciant în Mercurea câte 50 cr., Vasile Voic și P. Bunea câte 40 cr., D. Hampu, I. Opris, Daniil Popa, Ioan Rodeanu și Ioana Bunea câte 30 cr., Ioana V. Iuga, Maria C. Popa și Ana Trihenea câte 20 cr., Marie Frăcea și Ana Rodeanu câte 10 cr. Dela mai mulți 32 cr. Aceste contribuiri benevole dau

suma de 78 fl. 32 cr.
din care substrăgându-se spese de 33 „ 83 „
resultă un venit de 44 „ 49 „

Din suma de mai sus a venitului curat de 78 fl. 32 cr. v. a s'au depus la casa de păstrare din Seliște 40 fl. v. a., ear' restul de 4 fl. 49 cr. au rămas pentru procurarea unor cărți pe seama bibliotecii școlii gr.-or din Tilișca.

Primească deci P. T. marinimoși contribuenți sincerele și călduroasele noastre mulțumiri pentru frumosul sprigin atât material cât și moral ce ni-l-au oferit și cu această ocaziune.

Asemenea primească cu această ocaziune domnii diletanți pentru binevoitorul lor concurs la producțiunea teatrală mulțumirile corpului învățătoresc.

Tilișca, 2 Martie n. 1894.

În numele corpului învățătoresc:
Dimitrie Iosof,
învățător.

Prețul mărfurilor.

Piața din Mediaș, 1 Martie n. Grâu frumos hectolitra fl. 5.— până fl. 5.25, grâu mestecat fl. 3.75 până fl. 4.—, secară fl. 3.30 până fl. 3.50, cucuruz fl. 3.— până fl. 3.25, ovės fl. 2.30 până fl. 2.50 orz fl. 3.— până fl. 3.25, sēmēnță de cânepă fl. 3.50 până fl. 4.— sēmēnță de in fl. 1.50 până fl. 2.—, fasole fl. 3.25 până fl. 3.50, mazēre fl. 4.— până fl. 4.50, linte fl. —.— până fl. —.—, cartofi fl. 1.50 până fl. 2.— mălaiu fl. —.— până fl. —.—, sēu brut 100 chilo f. 22.— până fl. 24.—, luminări turnate de sēu fl. 36.— până fl. 40, unsoare de porc fl. 55 până fl. 60, slănină fl. 40.— până fl. 51, cânepa fl. 31 — până fl. 33, fēn fl. 2.— până fl. 2.20, săpun 100 buc. fl. 20 până fl. 30.—, spirt pro hectolitră fl. 55.— până fl. 57.—, carne de vită chilo 40 până — cr., carne de vițel 30 cr. până 48 cr., carne de porc cr. 10 până 44, carnea de oaie — până — cr., ouă 7 cu 20 cr.

Tirgul de rimători în Steinbruch. În 5 Mart. v.: s'au notat: ungurești bețrâni grei 51.— cr. până 51.— cr., de mijloc 50.— cr. până 51.— cr., ungurești grei tineri —.— cr. până 54.— cr., de mijloc 51.1/2 cr. până 52.1/2 cr., ușori 50.— cr. până 51.— cr., marfă țerănească grea 49.— cr. până 50.— cr., de mijloc 49.— cr. până 50.1/2 cr., ușoară 51.1/2 cr. până 50.— cr., românești, grei —.— cr. până —.— cr., transito grei —.— cr. până —.— cr., transito de mijloc —.— cr. până —.— cr., transito ușori —.— cr. până —.— cr., transito sērbēști grei 50.— cr. până 51.1/2 cr., transito de mijloc 50.— cr. până 51.— cr., transito ușori 48.— cr. până 49.1/2 cr.

Călindarul săptămânii.

Zilele	Călindarul vechiu	Călind. nou	Soarele
	Dum. Lăsat. de brânză, gl. 8, sf. 8.	rēs.	ap.
Dum.	27 Păr.Procopie Decap.	11 Heraclie	6 26 5 57
Luni	28 Cuv. Păr. Vasilie	12 Grigorie	6 24 5 59
Martți	1 Mart. C. Mța. Eud.	13 Eufrosia	6 21 6 0
Merc.	2 Sf. Mc. Teodot	14 Matilda	6 19 6 1
Joi	3 S. Mc. Eutropie	15 Longin	6 17 6 2
Vineri	4 Cuv. Gerasim	16 Heribert	6 15 6 4
Sămb.	5 S. Mc. Canon	17 Gertrud	6 13 6 6

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Luni, 28 Februarie: Melencrog, Garaschere, Cluj, Sajo-Szt.-Pál, Olafalén.
Martți, 1 Martie: Oradea-mare.
Mercuri, 2 Martie: Orăștie, Dêngheleag.
Joi, 3 Martie: Brad, Murēș-Oșorheiu.
Vineri, 4 Martie: Sighișoara, Blaj, Dici-Sănmărtin, Ţag.

LOTERIE.

Tragerea din 3 Martie n.
Budapesta: 69 71 88 56 43
Tragerea din 7 Martie n.
Sibiiu: 13 9 29 20 40

Încheierea conturilor

pe anul al II-lea de gestiune al casei de împrumut și păstrare „Mielul“, societate pe acții în Poiana, cu 31 Decembrie 1893.

Contul Bilanțului.

[613] 1—2

Active :		fl.	cr.	Pasive :		fl.	cr.
Capital de acțiuni, rate restante	2800	—		Capital de acțiuni	25000	—	
Casa în numerar	3149	23		Depuneri spre fructificare	19943	75	
Împrumuturi pe oblig cu caventați	31454	03		Interese anticipate pro 1894	1180	06	
Cambii escomptate	6134	—		Fondul gener. de rezervă	21	96	
Împrumuturi hipotecare	3530	—		Dividende neridicate	81	—	
Spese de fundare fl. 760 11				Profit curat	1806	46	
după amortisare de 20% fl. 152 02	608	09					
Mobilier fl. 397.57							
după amortisare de 10% fl. 39 75	357	12					
	48033	17			48033	17	

Contul profitului și pierderilor.

Eșiri :		fl.	cr.	Venituri :		fl.	cr.
Interese:				Interese:			
pentru depuneri spre fruct. fl. 803.97				dela obligat. cu caventați fl. 2545.82			
„ fondul gen. de res. „ 104	805	01		„ cambii de bancă „ 348.25			
Spese de birou:				„ împrumuturi hipot. „ 136 41			
imprimare, inserțiuni, porto, diverse	111	84		după acții „ 153.42	3183	90	
Contribuțiune:				Provisiuni	186	84	
dare directă pe anii 1892 și 1893 fl. 343 82							
10% dare la interese dela depun. și competență de timbru 69.21							
aruncuri comitatense etc. „ 42.69	455	72					
Amortisațiuni:							
20% din spes de fundare fl. 152.02							
10% din mobilier 39.75	191	77					
Profit curat	1806	40					
	3370	75			3370	74	

Poiana, la 31 Decembrie 1893.

Elia Pop m. p., Dumitru Șofană m. p., Ilie Georgescu m. p.,
director. cassar. comptabil.
Ioan Vlad m. p., Nicolae Pața m. p., Ioan Prodan m. p.,
membru al direcțiunii. membru al direcțiunii. membru al direcțiunii.

Subsemnatul comitet am examiat bilanțul present și confrontându-l cu registrele principale și auxiliare ale societății, ținnte în bună regulă, le-am găsit în fo couseonantă cu acelea și exact.

Poiana. la 25 Februarie 1894.

Nicolae Dobrotă m. p. Ioan Măniț m. p. George Ghișe m. p.
Ilie Ban m. p. Ilie Oprean m. p.

Un mijloc de casă probat de mai mulți ani.

[482] 2—45 **Gichtfluidul lui Kwizda**

Fricțiune întăritoare înainte și după ture mari.

Gichtfluidul

lui Kwizda

Prețul unei sticle 1/1 1 fl. v. a.

Prețul unei 1/2 sticle 60 cr. v. a.

Gichtfluidul

lui Kwizda

Se poate căpeta

în toate farmaciile.

Gichtfluidul lui Kwizda

Depositul principal: Farmacia cercuală Korneuburg.

Doi culegători de litere

află condițiune durabilă imediat
la
Institutul Tipografic în Sibiu.

BETIA

se vindecă prin **Antibetin**, întrebuințat cu rezultat strălucit în o mulțime de cazuri. *Nenumărate mulțumite primite dela cei vindecați se trimit franco la cerere.* Fiind fără ori-ce gust, se poate da pătimașului de beție și fără știrea lui. 1 dosă costă **2 fl. 20 cr.**, 1 dosă dublă pentru morbul învechit, **4 fl. 40 cr.** trimițându-se suma din urma și se trimite franco în toate țările. Se capătă la farmacia „La Vultur”, Lugoj, nr. 308, Bănat. [2229] 19—20

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIU.

Au eșit de sub tipar :

A doua edițiune
din

ȚINEREA VITELOR

de

Eugen Brote,

president al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Prețul unui exemplar 12 cr. v. a.

Foaie ilustrată pentru familie

„VATRA”

sub direcțiunea

dilor **I. Slavici, I. L. Caragiale și G. Coșbuc.**

Această revistă ilustrată este dirigeată de unii dintre cei mai apreciați scriitori români; cu menirea de a oferi onor. public cetitor român, cele mai bune scrieri ale celor mai talentați scriitori români din toate părțile locuite de Români.

Trebuia în sfârșit o foaie, care să ocupe un loc de cinste pe masa fiecărei familii românești.

Nu va fi cruțată nici o jertfă pentru atingerea acestui scop; grija de căpetenie fiind a nu lăsa să se strecoare în această revistă nimic nepotrivit cu tradițiile neamului nostru și cu moravurile familiei.

Cele mai bune romane, povestiri, poezii etc. originale și alese, vor ocupa primul loc și numai întâmplător în al 2-lea rând traducțiuni. Toate însă în cea mai curată, mai aleasă și mai frumoasă românească.

Artele, știința, recenziunile teatrale și musicale, noutățile literare, evenimentele însemnate, partea variată și humoristică, toate își vor avea coloanele speciale rezervate în această foaie, cu competență și cu onestitate redactate.

Nici vieța casnică nu va fi neglijată: Sfaturi bune din punctul de vedere al educațiunii, higienii, îmbrăcăminteii, a traiului economic, felurite îndrumări folositoare economiei casei, vor fi tratate cu multă grijă.

Ilustrațiunile vor fi alese pe cât e cu putință din istoria neamului nostru, copii după tablourile artiștilor noștri și a celor străini, vederi felurite din țeara noastră și de pretutindenea unde locuiesc Români.

În aceste condițiuni se va prezenta onoratului public român, foaia ilustrată pentru familie

„VATRA”,

ca un mărgăritor al literaturii noastre naționale, și va apăre de 2-ori pe lună, adică 24 fascicule pe an de câte 4 coale 4° mare, tipărită cu îngrijire pe hârtie velină.

Prețul abonamentului pe un an este:

Pentru Austro-Ungaria: coroane 24. Pentru țările Uniunii-Latine: fr. 24.

Vânzarea cu numărul: **coroane 1.10** (Austro-Ungaria), **franci 1.10** (țările Uniunii-Latine).

Subsemnatul vă roagă să primiți cu simpatie apariția acestei publicațiuni românești, și să-i asigurați continuitatea prin binevoitorul d-voastre sprijin, abonându-vă la ea.

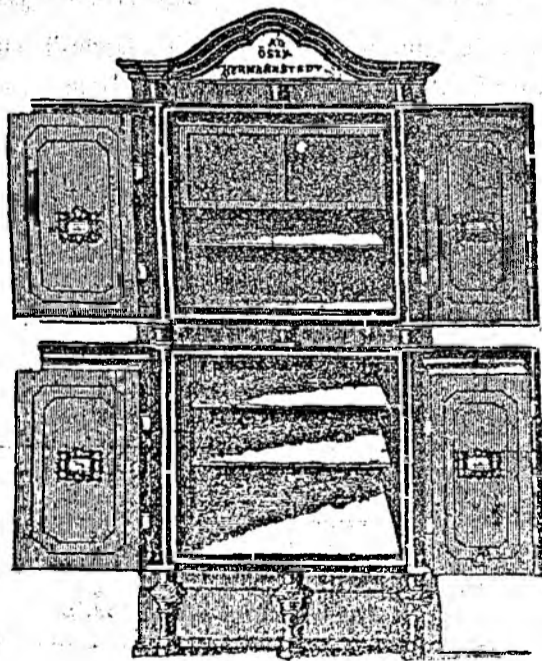
Abonamente se primesc și în librăria „Institutului Tipografic” Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 21.

Cu deosebită stimă:

C. SFETEȘA,

librar-editor. — BUCUREȘTI.

[476] 1—30

Fabricat în țeară!

Ces. și reg. privil.

Prima fabrică de casse ardelenescă.

Existând de 12 ani, premiată cu mai multe distincțiuni a lui

A. Géza Öszy,

Quergasse Nr. 39,

SIBIU,

Hechtgasse Nr. 40.

recomandă

Cassele și cassetele sale de fier pentru păstrat bani, cărți și documente

— sigure contra focului și spargerii —

de construcție proprie a ei și putând fi deschise numai de cumpărătorul însuși. Diferite forme și mărimi, cu prețuri mai ieftine, decât asemenea produse din alte fabrici.

CASSELE

sunt expuse vederii cercetătorilor în localul fabricii.

[387] 2—

Prețuri curente ilustrate se trimit la cerere gratis și franco.